

Előfizetési árak:

Egész évre	10 frt	— kr.
Félévre	5 „	— „
Negyedévre	2 „	50 „
Egy óra	1 „	— „
Egyes szám	4 kr.	

Megjelenik minden nap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPART KÖZLÖNYE

Szerkesztőség]

és

Kiadóhivatal:

F. 1122, Simonffy-ház,
a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás me-
lett vétetnek fel.

A pünkössti csodás történet.

— Irta: Könyves Tóth Kálmán. —

Debrecen, 1894. máj. 12.

Bármily óriási vívmányokat mutasson is föl korszakunkban a tudomány: vannak közelünkben is oly rejtélyek, melyekhez a kulcsot nem adta kezünkbe a Gondviselés. A mikroszkop megmutathatja az atomokat, a vegyész elemezheti s parányokra bonthatja a szerves és szervetlen tárgyakat; de a mint egy bizonyos határig elérkezett: kénytelen beismerni a legnagyobb tudós is, hogy további kutatásai elé sűrű kárpit borul, melyet erőtlen kezeivel nem emelhet föl.

A lélek láthatatlan világában mindegyik tévedezve jár. Emberi értelmünk mécsvilága itten nem sokat segít. Sőt kialszik nagy hirtelenséggel. Beszélhet Büchner, Moleschott az erőről és anyagról, írhatnak akár száz kötet könyvet is, ragyogtathatják képzeletök csillogó szárnyait, mint Flammarion, de a lélek titkait az agyrendszer szerkezetéből, a lélek egyes tehetségeit a koponya alakulásából ki nem magyarázhatják talán soha.

Ezt a titkot magának tartotta fönn a világ Ura. És ez a titkos erő nyilvánosan működik. Tüneteit észlelhetjük, éppen úgy, mint a villamosság jeleneteit, de a rejtélyes műhelybe nincs bemenetelünk. És nyugodjunk meg a Gondviselés intézkedésében: jobban van ez így. A lélek ereje hatalmas dolgokat cselekedett hajdanán s cselekszik maiglan is. Azok a tűznyelvek, melyek az apostolok fején lángoltak s aztán szívökben, ajkikon égtek, hogy ezreket lángra gyulaszsanak: nem oly alakban, nem oly megfoghatlan, csodás uton ugyan, de bizony maiglan is működnek a nagy világ-egyetemben.

Balgatag embernek tartanak azt, ki a napot ki akarná oltani. — Az isteni lélek sugárait sem lehet megsemmisíteni. Durva erőszak eltíporhatja az embert, összetörheti annak roskatag sátorát; de a léleknek, az igazságnak fonséges diadalát nem gátolhatja meg a kézre vert bilincs.

Bizonytja ezt az apostolok példája. Mindegyike az egy Jánost kivéve, vértanui halált szenvedett. Ámde az őket átihtelt lélek mégis diadalmaskodott. Egynek helyébe másik száz lépett, ugyanazon lelket örökölve át. Micsoda az a parányi felhő a nap előtt? Eltakarja szemünk elől néhány percre s azután a nap megint tündököl.

Ne féltsétek a lelket az emberi tudatlanság s erőszak felhőitől. Fénylőbb, tün-

döklőbb az a napnál is. Keresztül hatol sugaraival a felhős égboltozaton s kiderül megint a láthatár.

Az igazság szent lelke elhozza annak idejében a pünköszt győzelmi ünnepét... és kigyul az, a miről azt hitték, hogy elhamvadott!

A főrendiház reformja.

— A csütörtöki szavazás valódi eredménye. —

Budapest május 12.

(G. I.) A merre a csütörtöki szavazás hirtel elhatott, ott e percben mindenki a magyar főrendiházzal s ennek akciójával s a szavazás eredményével foglalkozik. Minden felkavart izgalom és gyűlölet alkalmas arra, hogy az ítéletet megtévessze, az érzelmeket tulságokra s rémlátásokra esábitsa és éppen azért szükséges már most, hogy a nemzet intelligens, liberális zöme mérlegelje a helyzetet s a nyugodt számítás terére lépve, a tenni valókat azon törvényes módok érvényesítése felől gondolkozzék, a melyekkel a főrendiháznak a nemzet akaratával ellenkező föllépését paralizálni lehet és kell.

Először is nem vagyunk képesek átérteni azon laptársaink gondolkodás-módját, a melyekben erőnek erejével azt ohajtják bebizonyítani, hogy az uralkodó, az uralkodó-ház tagjai s általában az udvardöntőleg befolyt volna a csütörtöki eredmény létesülésére. Valjon mit akarnak így elérni: azt az erőt akarják a feudálisok és a velök egyetértő nemzetiségi izgatók öntudatába átsempészni, hogy továbbra is számíthatnak egy velök együtt érző dinasztia támogatására?

Vagy előre is kedvét akarják szegni a liberálisok bajnokainak, mely a csütörtöki leveretés után is küzdeni, győzni ohajt s bizik hűveinek kitartásában úgy, miként fejedelmének alkotmányos pártatlanságában? Vagy az úgy is felgyülemlett nehezteléseket akarják még inkább elmérgesíteni, melyeknek úgy is bővében vagyunk? Hát nem látják be, hová vezetne ennek a felfogásnak a konzekvenciája s hogy ez egy esetben a vádnál megállani nem lehet?

Valóban nem hiszünk semmi olyan hirtelenségben, mely a küzdelem kedvét és bátorságát lohasztaná. Avagy — kérdezzük tovább — nem lenne célszerűbb és igazságosabb a Felső loyálisára mutatnunk, ki ösmeretes katolikus hitbuzgósága dacára is felhatalmazta kormányát a liberális egyházpolitikai reformok betervezésére? Nem lenne elég egyszerűen annak konstatálása, hogy a nemzet-akarat által való dacolást és az antiliberalis agitációk lehetőségét csak is a főrendiház mai szervezete tette lehetővé, mely egyoldalú, mely a modern korszakkal szemben ellenkezőleg: a feudális arisztokráciának biztosítja a döntés tulnyomó súlyát és mely egy felekezetnek egyház-nagyjait sokkal

több egyénnel képviselteti, a mint ezt más hitfelekezetek jogosnak ismerhetnék el és a helyett, hogy más, a polgári mezőkön kifejtett érdemeknek képviselőit sokkal nagyobb számmal találják a felsőházi padokon.

Balga ember várhatta csak, hogy a katolikus klérus másképen fog szavazni, a mint hogy szavazott s hogy az ultramontán érületű főurak megtagadják azt az irányt, a melyben maguk megcsontosodtak, a melyről apáik híresek voltak és a melyben családjuk növekedni fog. Tudta az udvar gróf Széchenről, hogy „elég loyális volt az Akadémiából való kilépése előtt is“ és nem kellett ahhoz sem udvar, sem külügyminiszter, hogy gróf Zichy Nándor, a Szapáry, Eszterházy és Pálffy grófok, vagy a néhai gróf Cziráky János fia úgy korteskedjenek és szavazzanak, a mint az megtörtént. — Inkább hisszük, hogy semmiféle hatalom sem tarthatta volna ettől vissza, nem hogy még rábeszélésre és küldésre vártak volna.

A magyar törvényhozás egyik faktorának szidalmazása nem mutat magyaros természetűre, az oly tüntetések, a minők az ősz és jóságos hercegprimásnak bottal való megfenyegetése durvák, tiszteletreméltó főrangú hölgyek meghurcolása lovagiatlan, valamint tisztelettel kell viseltetnünk egyes közjogi állások, történelmi fényes nevek iránt még akkor is, ha törvényes jogaikat nem a mi liberálisabb felfogásunk szerint gyakorolják, az oly híresztelések pedig, hogy gróf Kálnoky „nem mer Budapestre jönni“ gyerekesek és kicsinyesek, a lapok kifakadásai és inzultusai — ezek bár természetűen folynak a közhangulat ingerültségéből — semminek sem árthatnak annyira, mint a liberálisizmusnak, és semmit sem nehezítenek meg annyira, mint a liberálisizmus vezér-munkásainak helyzetét. — A klérusnak és a feudálisoknak, a kiknek jól esik egy kis martyrium, bizony aligha ártanak vele! Ezt bátran kimondatja velünk egy a jó izlés, mint a — célszerűség követelménye.

Hagyjunk fel hát az elkeseredés bármennyire érthető frazeológiájával, hagyjunk meg a klérusnak, a nemzetiségi izgatónak és a feudálisoknak a magok meggyőződését, de (és itt következik ismét a tenni való gőcpontja) vegyük el tőlük annak lehetőségét, hogy a nemzet-akarat s a kor szelleme ellen még egyszer követhessenek el ily súlyos vétet, mint a hogy azt csütörtökön elkövették.

A főrendiház-gyökeres ujjaszervezése, valódi felsőház-teremtés legyen a jövő munka-programmjának egyik legközelebbi pontja. Ezt sürgezzük komoly érvekkel, s a tárgyhoz illő méltóság hangján s ha Debrecen városából ideje korán, még a nagy tanulság és nagy intő példa bekövetkezte előtt vettetett föl ez a nagy reform-kérdés, Debrecen közönségének eljárása is egy jele volt annak, hogy az országban mélyen érzik a főrendi-

ház mostani szervezetének avult és korhadó voltát s hogy az abban magukat kitünően érző egyének kapacitálása és támadása helyett az intézményt kell megostromolni és életerőssé s a modern korszellem és szabad eszmék recipiálására képessé változtatni!

A főrendiház reformja különben nem fog soká késni, a csütörtöki döntés nagyon kevés időre odázhatta csak el a leszavazott reform megvalósítását, de saját purifikációjának és restaurálásának reformját — azt szédítő rapiditással tette a jelennek legégetőbb és legaktuálisabb kérdésévé!

— **A valutajavaslat Ausztriában az ö-szes valutajavaslatokat Abrahamovics módosításával minden olvasásban elfogadták a képviselőházban.**

— **Horvát képviselők Budapesten.** A horvát képviselők budapesti kirándulásáról irt vezércikket az „Obzor“ című újság, mely amolyan kétes kedvvel, félig jó szemmel, félig meg rossz szemmel szemléli az eseményt. Többek közt azt mondja, hogy a magyarok hasonlítanak a tengerészekhez, kik, ha veszélyben vannak, a szenteket hívják segítségül s mindent ígérnek nekik, ha pedig a veszély elmúlt, káromolva szidják a szenteket. A magyarok is most hízlelegnek nekünk — mert fölhasználni akarnak bennünket az oláhok és Bécs ellen. Egyébiránt az egész cikkből inkább a rokonszenv, mint gyűlölet szól. Különösen e passzus érdemel figyelmet: Bécsnek már egyszer lépre mentünk a magyarok ellen, most a magyarok akarnak bennünket felhasználni, mi nem vonakodunk ősziinte barátságot kötni, csak hogy ilyen dolgok Zágrábban intézendők el.

— **Belföldi hírek.** (Báró Jósika) a polgári házasság ellen szavazott államtitkár lemondása hír szerint már megtörtént. — (A delegációk) elnapolásáról érkezett hírek egyelőre alapot nélkülöznek. — (A budapesti) rom. kath. prépost-esperes, Bogisich Mihály budavári plébános kijelenti, hogy a fővárosi templomokban nem harangoztak a liberális reformjavaslat bukásának örömeire. — (Az országos pártkörök) közül a függ. és 48-as pártban a leszavazott javaslatok s annak újból a főrendiházhoz küldésére ugyszintén a főrendiházra nézve ismét kiélesedtek az ellentétek a két párt-árnyalat között, s így szakadás várható. — (A nemzeti pártkör) valószínűleg a főrendiház üzenetének egyszerű tudomásul vétele mellett fog szavazni s szónok lesz Apponyi Albert gróf. — (Biharban nincs kolera.) A Nagy-Hanon pusztáról kolerának jelzett eset, a mint azt a főorvos jelenti, csak súlyos heveny-bélhurut volt. — (Szabolcs megye közgyűlésén) Kállay András főispán a főrendi szavazást osztatlan tetszés között élesen megtámadván indítványozza, hogy a megye közgyűlése e szavazás fölött fejezze ki mély sajnálatát, hogy egyúttal üdvözölje a kormányt és sürgesse a főrendiház reformját. — (Probstner Arthur) a gölnicbányai kerület országgyűlési képviselője, a szabadelvű pártnak 15 éven át egyik buzgó és tevékeny tagja, hosszas és súlyos szenvedés után jobb létre szenderült.

— **Külföldi hírek.** (A cár) Varsóból érkezett jelentések szerint részt fog venni az ideai nagy hadgyakorlatokon Kievben. — (A Panama.) A francia képviselőházban Habert képviselő interpellációt intéz a kormányhoz, hogy mennyire vannak a Herz Kornél ellen indított bírói eljárással. Az igazságügyminiszter azt feleli, hogy az eljárás folyik és tovább fog folyni. A kiadatási kérelem még mindig érvényben van. Ha Anglia válasza igen soká fog késni, ugy a bíróság Herz ellen in contumacia fog eljárni, hogy az elévülés beálltát megakadályozza. — (A magyar főrendiház) szavazása a Vatikánban övendetes meglepetést keltett, mert biztosra vették, hogy a javaslatot elfogadják. A pápa Vaszary hercegprimásnak köszönetét és áldását tolmácsolta.

Papirszeletek.

(Hazard-játék. — A klérus nem consequens. — A zászolók. — Trifolium. — „Circum dederunt...“ — A mumiákról. — Az orvos beszél. — Pyrrhusi győzelem. — Találkozunk Philippié! — Nichts für Ungut! — Golgota. — Egy millió trachomás. — Ügyes rendőrség. —)

A kaszinó kezd engedni méltóságából.

Eddig az elegánsabb rouletten, rouge et noire-on vesztegette el a javait, csütörtökön már huszonegygyel veri meg a nemzetet, a melylyel — ugy látszik — játszik!

Ah Uraim, ez tiltott szerencse-játék, mely még a nyertesre is szerencsétlenséget hoz!

A katolikus főpapság a házasság frigyének felbontatlansága mellett kardoskodik és imé, a legszentebb frigyét bontotta volna fel magaviselésével.

Azt a frigyét, amelynek a haza és az egyház közt kell fennállania...

Vagy ez a kettő — polgári házasság hijján — a kath. klérus kedvéért kutyamacska házasságban éljen?

A főrendiházban a zászló-sura k szavazták le a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot.

Már erről a zászlóról csakugyan nem lehet azt énekelni, hogy —

„Jaj be szepen lung a zászló...“

Hogy az ő zászlójukat nem a nemzeti trikolor, hogy nem magyar szél és nem a liberalizmus szellője lengeti, annyi már bizonyos.

Gróf Pálffy Mór — herceg Windischgrätz — gróf Zichy Nándor...

Ez a főrendiházi győztes háromság, mely azonban minden szenteskedése dacára sem Szentháromság, hanem csak trifolium, amelyre alkalmazható, hogy „tres faciunt collegium.“

Érthető levén ezalatt akár jezsuita collegium is.

A katolikus klérus az elbuktatott javaslatnak énekelte el a „circum dederunt“ ot, a tüntető nép pedig a szavazásról hazatérő főpapságnak.

Ugyan melyik részről lesz foganatosabb a temetési ének?

A főrendek a rendőrség őrizete alatt vonultak ki a Muzeumból.

Némelyek ott maradtak, míg a tüntetés fürgetege elvonul. Állítólag a mumiák osztályában nyertek egyelőre ideiglenes tartózkodási helyet.

Jövőre — reméljük — nagyobb és tapintatosabb tartózkodás helye lesz reájuk nézve a főrendiház.

Hiszen — amint Zelenka püspök előre megmondotta — nem sokára még egyszer lesz alkalma a javaslatot a méltóságos Háznak tárgyalni.

Szerencsájük, hogy az új parlamenti épületben nem lesznek mumiák. Nem lehet őket összetéveszteni, mint most a Muzeumban teszik — ők maguk.

Doctor Korányi Frigyes, a híres belgyógyász védte a kormány-javaslatát.

Igazán kitünő gondolat volt doktort hívni a főrendiházba.

A méltóságos főrendek belső bajban szenvednek — orvosolni kell gyökeresen, mert a krónikások k r ó n i k u s bajokat tapasztalnak a korhadó testületen.

Egy kis polgári vértömlést a betegnek, másként vénségére excesszusokra vetemedik!

Pyrrhusi győzelem a tiétek, jó nagy urak! Pünköszt előtt itták meg a bibliabeli piros bort, hogy ilyen zavarosan viselkedtek a főrendiházi Pyrrhusok.

Vagy még csak nem is pyrrhusi, hiszen nem kell már egy ilyen ilyen győzelem sem a régi főrendiház — el van veszve!

„Viszontlátásig Philippinél május 20.-án“ — mondá egy leszavazott főrend egy ideiglenesen behívott győztes Monoclesnek!

„Filippinél? Nem ösmerem azt a helyet“ — hangzik a válasz — „én Somossynál szoktam találkozni!“

A lóversenyről haza kocsizott főrendek között hajtattott gróf Szapáry Gyula volt miniszterelnök is.

Zsemlyét dobtak az antiliberális főrcsöjába, a mi a kezdetben mosolygó kegyelmes urat — kegyetlen rossz hangulatba látszott hozni.

Ugyan, ugyan kegyelmes uram! Egy ilyen buzgó katolikus csak nem veheti rossz néven, amikor a nép a szentírás szerint cselekszik, levén ennek egyik parancsa, hogy „aki téged kövel dob, dobd vissza — kenyérrel!“

„Golgota“ címet visel egy lap, melyet „a román nép fájdalmának organuma“ gyanánt kiadott a memorandumpör alkalmával a liga. A „Golgota“ címszónak minden egyes betűje keresztből van konstruálva, mely keresztet mindenikére egy-egy román szöveg van a magyar hóhéroktól keresztire feszítve.

Jó emberek! Nem feszítnek Magyarországon keresztire senkit és semmit, — ha csak nem a liberalizmust és a Magyar-ság közvéleményét...

Mi azonban azt hisszük, hogy a keresztet helyett inkább a kasztofát kellett volna arra az oláh képre rajzolni!

Jobban illet volna ahhoz az öt urhoz még a keresztnél is!

Konstatálták, hogy Magyarországon jelenleg egy millió ember szenved trachomában

Valóban, ez megdöbbentő nagy szám! Régi magyar szembetegség volt másnak a szemében meglátni a szálkát, a magunkéban pedig a gerendát sem venni észre.

De a csütörtöki főrendiházi aktus óta csakugyan azt kell hinnünk, hogy — Magyarországa a vakok országa!

A budapesti rendőrség — a maga szokásos szeretetreméltóságával és közmondásos tapintatosságával — szétverte a szabadelvű kormány, szabadelvű párt és a szabadelvű főrendek éljenzésére összesereglett tüntetőket. Tapostatta, vágta, nyomta, egyszóval megint kitett magáért

Ugy látszik, hogy Séllyei kapitány urnak politikai nézetei vannak a melyek ellen nem szabad tüntetni, legyen az bár a kormánya mellett szóló tisztességes tüntetés.

tüntető
kodá
bizon
eltün

inté
kerü
Debr
fenn
kerü
ügye
sutor
elég
felüg
zetne
sábó
a r
ruhá
lekez
főbb
egész
beli
rend
gal,
külön
nyí
felüg
u. n.
zett
lame
hogy
sorra
jelen
zép

meg
felüg
kevé
sium
a fel
emb
nári
ság
ügye
ben
mu
lotta
gym
egy
csot
mely
felüg
mun
héz
gyül
Idők
47.
gyel
szers
fő
tiszt
majd
gató
retor
clá
heve
terje
hogy
igaz
umi
talan
fűbe

egy
ra al
meg
— ö
mely
tanfés

A ki így kitünteti magát a tüntetések el-
tüntetésében (és Sellyei e tekintetben hivatalos-
kodásának rövid ideje dacára tüneményes alaknak
bizonyult) azt magát is jó lenne végre valahára
eltüntetni a nyugdíj egyes zárkájában.

Gasparone.

Egyházkerületi főigazga- tóság.*)

— Irta: Dr. Kardos Albert. —

Igy nevezhetjük azt a nagyfontosságú
intézményt, melyet a tiszántúli ev. ref. egyház-
kerület létesített f. évi április 9—12. napjain
Debreczenben tartott közgyűlésében. Az iskola-
fenntartó hatóságok és kivált maga az egyház-
kerület rég belátták, hogy az a közvetett fel-
ügyelet, melyet a királyi főigazgatók az
autonom iskolák fölött gyakorolnak, nem
elég hatékony; nem, főképp azért, mert a
felügyelet alig áll egyébből, mint az inté-
zetnek egyszer évenként való meglátogatá-
sából, minthogy a törvény a kir. főigazgatót
a rendelkezésnek semminemű jogával nem
ruhazza föl. Viszont azt is rég észrevette a fe-
lekezet, hogy a püspök, ki hivatalban vala leg-
főbb felügyeletre és az adminisztratio teendőiknek
egész halmazával, szintén nem felelhet meg eb-
béli feladatának, nemcsak azért, mert ritkán
rendelkezik a megkívántató szakbeli jártasság-
gal, hanem mert magasabb rendű kötelességei
különböztetve elvonják a sok teherrel és több-
nyire aprólékos dolgokkal egybekapcsolt szak-
felügyeléstől. E hiányokat az egyházkerület az
u. n. gimnasiunmi felügyelő tanácssal igyeke-
zett pótolni, melynek elnöke, rendszerint val-
amelyik érdemesebb esperes, volt megbizva,
hogy a menyinyiben idejéből telik, látogassa
sorra a kerület gymnasiumait és tegeyen évenként
jelentést az egyházkerületi közgyűlésen a kö-
zép iskolai tanügy állapotáról.

Azonban ez intézmény is csak távolról, ha
megfelelt a hozzáfűzött várakozásnak, mert a
felügyelő-tanács, illetve annak elnöke éppen oly
kevésbé rendelkezhetett a meglátogatott gymna-
siumokban, mint a kir. főigazgató, továbbá, mert
a felügyelettel megbízott esperest, mint nem szak-
embert ritkán ismerték el az érdekelt ta-
nári karok illetékes bírójuknak. E visszas-
ság annyira szembetűnő volt, hogy a fel-
ügyelettel megbízott esperes, — a külöm-
ben rendkívül buzgó Szerelemley Sámuel h.-m.-vásárhelyi lelkész — maga aján-
lotta az egyházkerületnek még 1890-ben a
gymnasiunmi felügyelet sürgős reformját. Az
egyházkerület meg is bizta a felügyelő taná-
csot egy véleményes javaslat kidolgozásával,
melyben pontosan körülírassék a gymnasiunmi
felügyelő hivatal hatásköre és szervezete. E
munkát az egyházkerületi tárgyalások ne-
hézessége miatt csak 1892-ben került a köz-
gyűlés elé és akkor is levették a napirendről.
Időközben a „Sárospataki Lapok“-ban (1892.
47. l.) magam is rámutattam az eddigi fel-
ügyelet elégtelen és tarthatatlan voltára, egy-
szersmind ajánlottam az egyházkerületi
főigazgató elnevezést, mivel a felekezeti
tiszviselőnek hivatása jog- és hatásköre —
majdnem teljesen össze fog vágni a kir. főigaz-
gató tisztségével. S valóban most, midőn annyi
retorta, annyi akadály után, végre tárgyalás
szálla az egyházkerület a régóta készen
heverő, új meg új formában annyiszor elébe-
terjesztett javaslatot, örömmel tapasztaljuk,
hogy a közgyűlés majdnem egészen a kir. fő-
igazgató képére teremtette a kerületi gymnasi-
umi felügyelőt, csak a főigazgató címet mellőzte
talán azért, mert e szó még számos felekezeti
fűlben cseng borzalmasan.

Az eredeti javaslat a felügyelői tisztelet az
egyházkerület valamelyik gymnasiunmi igazgatójá-
ra akarta ráruházni, a ki hat évre nyerte volna
megbízását, de a közgyűlés — igen helyesen
— önálló hivatalkép szervezte a felügyeletet,
melyre bármely érdemes protestáns gymnasiunmi
tanfőnök megválasztható, — tehát nemcsak

* E cikket az „Országos Tanáregyesületi Közlöny“
1794. májusi füzetéből vesszük át.

igazgató és a mely tisztség élethossziglan szól.
Legyen szabad az egyházkerületben megállá-
pitott osztályzatnak azon pontjait kivonatosan
ideiktatnom, melyek a felügyelő teendőit rész-
letesen kijelölik és a melyek legjobban bizo-
nyítják az új intézmény nagy jelentőségét. Az
egyházkerületi felügyelő tiszte tehát:

a) minden gymnasiunmot évenként legalább
egyszer, de szükség esetén többször is megláto-
gatni és azt ezuttal mind anyagi mind szellemi te-
kintetben tüzetes és b. ható szemle alá venni (körül-
belüli ugyano yan utasítások szerint, a melyenek a
kir. főigazgatók részére adattak ki);

b) öröködni, hogy az iskolákra vonatkozó
egyházi és polgári törvények, conventi, egyház-
kerületi szabályok s felsőbb helyben hagyásban
részessült helyi végzések pontosan végrehajtas-
sanak stb;

c) öröködni a tantárgyaknak a tanárok
közti felosztása, a tanulók időszaki és évvégi
osztályozása, a tanúk és tanárok egyházi-
erőlete, erkölcsi magaviselete, a tanterv é-
módszerez megállapítások pontos követése, a ki-
jelölt tankönyvek használata stb. felett;

d) az érettségi vizsgálatokat minden év-
ben három intézetben fe. váltva vezetni;

e) az egyházkerület és a püspök jog-
körébe eső gymnasiunmi ügyeket, főképp a tanu-
lók felvételi, vizsgálati, fegyelmi bármiféle
ügyeiben való felebevezéseket előadói javaslat-
tal ellátni.

A szabályzat e pontjaiból láthatjuk, hogy
a felekezeti gymnasiunmok is — legalább a
tiszántúli legnépesebb kerületben — végre ré-
szesülni fognak a szakszerű, egységes felügye-
letnek és a hatékony ellenőrzésnek áldásában,
melyet maguk az intézetek is régóta kívántak,
a református tanügyet magasabb szempontból
vizsgálók pedig elodázhatatlanul szükségesnek
tartották; a püspök és az egyházkerület pedig,
aki és a mely igen sok esetben a felekezeti
intézetekre nézve a miniszteriumot helyettesítő
legfőbb tanügyi hatóság, megtalálják ez új hi-
vatalban a maguk szakreferensét, a maguk meg-
bízható tanácsosát, — úgy hogy rövid időn,
bizonyára megszűnnek azok a visszások, mely-
ek az egyházkerület tanügyi adminisztratió-
jában oly gyakran, oly sok bajt okoztak, egy-
szersmind az egyházkerületi közgyűléseknek a
gymnasiunmok életére vonatkozó határozatai is
valószínűen szakszerűbbek, m. gfelelőbbek lesznek.

Ismételve üdvözöljük tehát a tiszántúli egy-
házkerületet e nagy jelentőségű intézmény meg-
valósításáért és most csak azt kell kívánnunk,
hogy találja is meg e kerület e fontos hivatalhoz
és hivatáshoz a méltó férfit. Az állás oly szép,
a vele járó javadalom (2400 frt fizetés, 400 frt
lakás, 400 frt uti-átalány, 200 frt irodai költség)
oly tekintélyes, hogy bizonyára a protestáns
tanügy legkiválóbb munkásai is teljes ambícióval
pályázhatnak a jövő iskolai év kezdetére már
életbelépő tisztségre. Beavatott körökben már
több nevet is emlegetnek, legelső sorban Dóczy
Imrét, az ismert nevű philologust, a debreczeni
ev. ref. gymnasiunnak csak e napokban meg-
választott igazgatóját.

Ha pedig ez intézmény — a mint bizton
hiszünk — bevállik és áldásos működése a ke-
rület összes gymnasiunmainak életében érezhető
lesz, reméljük, hogy csakhamar át fogják venni
a többi ev. ref., sőt az ág. ev. egyházkerületek
is, a mikor is mindkét felekezet a tanügyi ad-
minisztrationak csak oly szakszerű közegeivel
fog rendelkezni, mint a melyeneket a közok-
tatásügyi kormány a kir. főigazgatóságokban
tart fenn.

Irodalom — Művészet.

Silberstein (Ötvös) Adolf művei.

Előfizetési felhívást vettünk a dr. Silber-
stein Ötvös Adolf válogatott munkáira, ki
tudvalevőleg a „Pester Lloyd“ magvas nemzeti
színházi kritikáit írja, magyarul írott munkáit
pedig tagja a Kisfaludi-társaságnak. A Wei-
ner Izidor könyvnyomda és kiadó vállalat által
(Budapest, Ötvös utca 19. sz.) kiadott felhívás
így hangzik:

„Hazai íróink sorában, akik két nyelven
is utat találnak közönségünkhöz, Dr. Silber-
stein (Ötvös) Adolf a legelőkelőbb helyet
foglalja el. Magasan álló kritikai őrszemként
hirdeti a külföldnek azokat a nagy szellemi
mozgalmakat, melyek hazánkban időnként meg-
indulnak s ugyanakkor száz és száz cikkelyben
ismerteti meg velünk a fáradhatatlan író a négy
folyam országának határain kívül buzgó szellemi
életet. Két irányban messzire nézve és messzire
látva Dr. Silberstein (Ötvös) Adolf a Pester Lloydban és másutt írott tanulmányai-
val ilyenformán teljes képet adott azokról az
áramlatokról és ellenáramlatokról, melyek az
utolsó husz esztendő szellemi életét mozgatták.
De ez a kép eddig körképhez hasonlított,
amelynek egyes részei — bármilyen gazdagok
voltak színben, fényesek stilben és csodálatosak
szellemben — elfutottak a néző szemei előtt s
nem vésődhetek elég mélyen szívébe. Vajmi
gyakran felhangzott tehát a kívánság, hogy ezt
a képet hozzá méltó, egységes keretbe foglalják.
Ennek a kívánságnak óhajt most eleget tenni
az alulírott nyomdai vállalat, midőn Dr. Silber-
stein (Ötvös) Adolf válogatott tárcáit és tanulmányait ren-
dezi sajtó alá.

Ahhoz a kettős irányu munkássághoz
képest, amelyet ez a gazdag és finom szellem
kifejt, akit hivatása a német nyelvhez köt, míg
szíve gyakran visszahuzza magyar anyanyelv-
hez, munkáinak hat kötetre tervezett kiadása is
kettősnyelvű lesz. A két kötetnyi magyar dol-
gozatok felét eredeti dramaturgiai és aestheti-
kai tanulmányok teszik, amelyek még az iro-
dalomnak ebben a gazdag országában is hézagot
fognak pótolni, míg a második Aristoteles Poé-
tikájának fényes kommentárral kísért magyar
fordítását — egy a valóban kiváló fontosságú
tudományos munkát — fogja tartalmazni.

Ez a két kötet „Dramaturgiai
dolgozatok“ gyűjtőcímmel jelenik meg és
ára 4 forint lesz.

A német dolgozatok négy kötetben mint-
egy nyolevanat fognak tartalmazni azokból a
százakra menő tárcákból, amelyeket a Pester
Lloyd az utolsó másfél évtized alatt közölt
Silberstein Ötvös tollából. A válogatott
tárcáknak ez a gyűjteménye a tartalom szerint
esoportositva a következő alcimekkel fogja a
német kiadást kitölteni:

- I. Három hit-szfériből.
- II. A nemzeti színház előadásai.
- III. A jelen regénye.
- IV. A mi képzőművészeteink.
- V. Bölcsészeti, történelmi- és természet-
tudomány. Ennek a négy kötetnek gyűjtő címe:
„Az idők árjában“ (Im Strome der Zeit.)
lesz és előfizetési ára 10 frt.

Ugy a magyar, mint a német kiadás tiz-
tizenkét ives kötetekben, az íróhoz és munká-
hoz méltó köntösben fog megjelenni és miután
a magyar kiadás egészen külön, új dolgozato-
kat fog tartalmazni, 14 frttal a kettős
kiadásra együttes előfizetési
ár hirdettünk. De azért a magyar és a
német gyűjteményre külön-külön is előfizethetni.

Tisztelettel kérjük a t. c. előfizetőket,
sziveskedjenek az előfizetési ivatek és pénzeket
alulírott könyvnyomda-intézethez folyó év május
hó 15.-ig beküldeni.

Színház.

* Kúry Klára megmarad a népszínház kö-
t-lékében.

* Nem lesz német zengeráj! E nyárra a
fővárosi tanács a városligeti kis „színházak“-
ban csak magyar előadásokra fog engedélyt
adni. Jó lenne, ha a vidéki zengerájoktól az
elmondott és elénekelt szöveg magyarságát kö-
vetelnék meg legalább a magyar városokban.

Vegyes hírek.

* A fiumei dalárverseny. A szélrőzsa min-
den irányból elindultak a dalárok Fiuméba
az országos dalárszövetség ez évi verseny ének-
lésére. A versenyre eddig harminckét dalárda
jelentkezett s ebből az alkalomból összesen
negyvenkét dalárda lesz Fiumében. A verseny.

énekést pünkösdi napján tartják meg. A ma déli vonattal utaztak le a központi bizottság tagjai. Az ország minden részéről megindultak tegnap a dalárdisták. Az első megérkező dalárda az egri lesz, a mely a harmadévi budapesti versenyen győzött. Most Petófi Egy gondolat gondolat bánt engemet kezdetű rapszódiaival versenyez, a melyet Lányi Ernő zenésített meg Szép sorjában utána érkeznek meg a többi dalárdák. A bejelentés szerint körülbelül 2400 énekes gyűl egybe Fiumében. Ilyen nagy számban még soha sem gyűltek össze a dalárok.

* **I. Napoleon és az ügyvédek** Kapcsolatban azokkal a kísérletekkel, a melyeket Franciaországban jelenleg az ügyvédség jogainak a megszoitására tesznek, a Figaró közli I. Napóleonnak az ügyvédekre vonatkozó kijelentéseit, a melyekből kitűnik, hogy a nagy császár egyáltalában nem rajongott a jog papjaiért. Midőn 1810 december 14-én elébe terjesztettek egy dekrétumot, a mely az ügyvédek jogait visszahelyezte volna, így szól: „Ez a dekrétum esztelen, mert nem tartja meg a cenzus szabályokat az ügyvédek ellen. Az ügyvédek árulók és izgatók és a meddig kard lesz az oldalomon, ilyen dekrétumot nem írok alá. Azt akarom, hogy legyenek eszközeim, a melyekkel ki lehetessen vágni egy ügyvédnek a nyelvét, ha szavát a kormány ellen emeli fel.“ A politikai ellen-zenen kívül azt is szemérettel vetette Napoleon az ügyvédeknek, hogy a perlekedési vágyat kizsákmányolják. E tárgyban így nyilatkozott: „Az én törvénykönyvem jelentékenyen csökkentette a perek számát, a midőn az esetek nagy számában mindenkit illetékesnek jelentett ki. De a törvényhozónak még sok teendője maradt, mert meg kellett akadályoznia, hogy egy harmadik két embernek a perlekedési vágyából éljen és hogy még jobban élhessen, a perlekedési vágyat szítsa — Ezért törekedtem arra, hogy ezenüli csak olyan jogi képviselők legyenek, a kik jogos pereiket meg is nyerik. Ehez biztos esetek szükségesek, mert nem képelek ügyvédet, a ki ily körülmények között kétséges kimenetelű pert elvállalna. De ha a jogászok a leggyorszerűbb dologhoz hozzányulnak, a z rögtön bonyolódottá válik.“

* **Ez is ok az öngyilkosságra?** Kovács János dunai révész szeretett pipálni, a felesége pedig nem tűrte, hogy az ő „ura“ dohányozzék. Emiatt állandó volt közöttük a zserörtölődés. A férj, mert talán ezt gondolta okosabbnak, látszólag engedett, de azért titokban pipált, ha csak tehetett. Szerdán azonban rájött a felesége és szörnyen lehordta az urat érte. Kovács János ezt szégyenletben annyira szívére vette, hogy ladikjával tevezett a Duna közepére, egy 25 méteres kötélnek egyik végét a derekára kötötte, s miután még lábait is összekötözte vele és hozzá még egy 40—50 kilós követ is hurkolt, a kötél másik végét a ladikjához erősítette. Elkészülvén munkájával, a mit sem sejtő parton állókhoz kiált: „jöjjenek a ladikjáért“ s beugrott a Dunába és elmerült. Mire a parton állók leértek a ladikhoz és a fenékről felhúzták, Kovács már halott volt; halálát özvegyén kívül két kiskoru gyermek siratja, mint egyedüli kenyérkeresőjüket.

* **A klerikálisok ünnepe.** A Magyar Állam-ban a főrendiházban kivívt dicső győzelem megünneplésére a következő programot ajánlják:

1. Pünkösdi első napján országos Te Deum, megfelelő rövid beszéddel
  2. Ugyancsak e nap estvéjén országos kivilágítás, esetleges örömtűzek gyújtása. (Csak nem? Rv. v.)
  3. Köszönő felirat a királynak, melyet egyszerre kézbesítene a hercegprímás; ugyanilyen felirat a szerbek részéről, melyet Brankovics, és a románok részéről, melyet Román Miron kézbesítene.
  4. Köszönő felirat a főrendiházhoz és gróf Zichy Nándorhoz egyben, vagy külön.
- Ezen feliratokat a katolikusok részére Budapestén készítteté a hercegprímás és hivatalosan küldenek ki az espereseknek, a mennyi szükséges, hogy azokat vagy csak a lelkészek a tavaszi gyűléseken, vagy pedig a nép is írja, illetve írják alá. Ez utóbbi ajánlatosabb; a feliratok okvetlenül megteendőek, már csak azért is, hogy úgy az apostoli király, mint a főrendiház ujjalag láthassák, hogy a polgári házasság nem kell a haza népeinek, s így eleje vétessék annak, hogy e javaslat valaha ismét visszakerüljön a főrendiházba.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszasadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az ígató, kiadó-hivatal és az irattár a felekek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. meteorológiai intézet időjelzése a debreceni távirda-hivatalnál május 12-én: változó felhőzet, helyenként esapadék, zivatarok, hőülledés.

A debreceni állami időjelző állomás jelentése. 1894. május hó 12-én reggeli 7 órakor. Hőmérséklet 13.1 C. fok. Légnymás 760.5 millim. Szélirány Sz. lesend. Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig 7. millim. Ugyanezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet 25 fok. Legalacsonyabb hőm. 12 fok.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

A Göncy-egyesület „Otthon“-a (Keresk. Akad. földsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9 óráig. T a l a l k o z á s ugyanott szerdán és szombaton délután 3 órától 5-ig.

Angakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva van pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

„A közügyesítő egyesület“ első iskolai műhelyében (főreáliskola földszint) szerdán és szombaton d. u. 3—5-ig munka tanítás-folyik.

Séta-hangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Orfeum a „Koron“-ban, kezdete minden este 8 órakor.

Május 13. 14. Pünköszt

Május 16. Hajdúvármegye közgyűlése.

Május 19-én. Gazdászok majálisa a nagyerdei „Vigadó“-ban.

Május 20. Orsz. állatvásár a Hortobágyon.

Május 21. A VIII. o. közzvizsgálata az ev. ref. főiskolában.

Május 22.—26. Érettségi írásbeli vizsgálat az ev. ref. főiskolában.

Május 24. Urmajja.

Május 26. A theologusok majálisa a nagyerdei „Vigadó“-ban.

Május 26. A debreceni munkás betegsegélyző egyesületének a „Margit“ fürdő dísztermében.

Május 27. A kaszinó rendkívüli közgyűlése.

Junius 2-án, a debreceni könyvnyomdászok önképző egyesületének jünálisa a „Margit“ fürdőben.

Junius 3. A függetlenségi kör tánevigalma a „Margit“ fürdő nagytermében.

Junius 4. Lódiázás a nagyerdei „Vigadó“-ban.

Junius 21. és következő napokon érettségi írásbeli vizsgák a kollégiumban.

Aug. 6—14. Debreceni nagy-boldogasszony napi országos vásárok következő rendben: 6—7-dikén bőr, gyapjú, méz stb. toll, iparcikkek, gabonaneműek és mindenféle termény vásár. 9—10-dikén juhvásár, 11—12-dikén sertésvásár, 12—13-dikén lóvásár, 13—14-aronvásár.

Október 1—9. Debreceni dienas napi országos vásárok következő rendben: 1—3-dikén bőr, gyapjú, méz, toll, iparcikkek, gabonaneműek és mindenféle termény vásár, 4—5-dikén juhvásár, 6—7-dikén sertés vásár, 7—8-dikén lóvásár, 8—9-dikén baromvásár. Nyers termények és iparcikkek a vásár egész tartama alatt árusíthatók.

Pünköszt.

Szóljának meg a harangok,
Hirdessenek pünköszt fényt
S jelentsenek bölcs, fennkölt hangok
Az embereknek új reményt!
Tűznyelvek szálljanak az égből,
Részit hozva égi bölcsességből
S a tétovázó népeket
Isten szent lelke szállja meg!

Szóljának meg a harangok,
Hívják az apostolokat,
Hallgassanak most a halandók
Halhatlan igazságokat!
S lengjen — tűzlángiért cserébe —
Tűz-érzelem, tűz-lángja égbé
És ne maradjon ide lent,
Csak a mi égi, tiszta, szent!

Szóljának meg a harangok,
Figyeljenek mind a hívők,
Feledve földi büszke rangot
Istennek hódoljanak ők;

A szóló kapjon szent erőre
S a figyelő törjön előre,
A merre Isten lelke száll,
Haladjon ennek lámpájánál.

Szóljának meg a harangok,
Hisz a szent lélek közeleg!
Szabadság lelke, hozd világot,
Jer, bontsd ki a világ felett!
Mit lép a zsarnok ur s a léha
A győztes égi láng elé, ha
Terjesztve fényes szárnyait
Elűzi éjjek árnyait!

Szóljának meg a harangok,
Szabadság és testvériség,
Egyenlőség, megvetve rangot,
Hadd halljuk újra szent igéd!
Pünköszt! Te nyisd fel újra ajkát,
Apostolnak, kivel szabadság,
S ne értsék — többé léte nincs —
Ha véle éj van és bilincs!

G.

— **Debrecen pünkösztje** nemcsak bensőség dolgában szép ünnepe őskálvinista városunknak, de e mellett oly speciális szokások vegyülnek az ünnepbe, a melyek rendkívül érdekes néprajzi tartalommal bírnak. Piros pünköszt hétfőjén a gyönyörű nagyerdő szép Emaussá válik s a törzspolgárság szintén ősk eredetiségét megtartott, ekhoss szekerei lepik el a térségeket. Vig kollációzás folyik a szekerek körül s igazán ellehet mondani a szín gazdag helyről, hogy „itt öröm és élet lakik, mert élnek a lombok“. A népvándorlás korára emlékeztető szekértábor verődik itt össze Van ilyenkor forgó-komédia és céllövészet, mindenféle jókat (fonatost, cigánypecsenyét, töpörtöt sat.) süttő laczikonyha és ehhez jóféle savanyu vinkó. A „Leveles“-ben délezzeg bakák pörgetik a konyhai delnöket; biztosra lehet venni, hogy estéig egy kis parázs verekedés lesz a dologból. De az uri közönség is kivonul s az előkelő nyári teleppé vált nagyerdő villái közt oszlik meg, vagy pedig a „Vigadó“-ban folytat élénk társalgást, közbe-közbe egy kis jó zenét hallgatva. Igaz ugyan, hogy pünkösztre rendszeren megindulnak az egek csatornái s támad olyan eső, hogy a népünnepe csakhamar pocskékká válik. De ez se baj: azért a pünkösztünnep el nem marad s vígan hangzik holnap is a végre-valahára madárdalt szint, fényt és illatot nyert nagyerdőn, hogy:

„Kivirított a pünköszt rózsá“ ...

Sokkal szebb, sokkal kedvesebb tehát a hazai pünkösdi népies felfogása, mint a hogy a külföldön látjuk. Különös babona van például elterjedve az irek közt a pünköszt vasárnapján született gyermekekről. Ezeknek a néphit szerint vagy gyilkosokká kell válniuk vagy őket gyilkolják meg. — E sötét előítélet ellentétben látszik lenni az irek elhíresztelt jókedvével és könnyűvérevel. De ha valaki többet érintkezik az alsó néposztályal s azt megfigyeli, rájön, hogy a vidámság náluk csak külső máz, s alapjában szomorú emberek. Van azonban egy kedves, régi szokásuk: a cicfark-levél keresése május előestéjén. Ilyenkor a társaság bebarangolja a harmatos mezőket, s az boldog, ki megtalálja a misztikus levelet. — A pünkösztü mondakörnek azonban legszebb része az, mely a pünkösztü királyságról szól. Igazság van benne: tele van a világ pünkösztü királyokkal a kik azt hiszik, hogy huszonegy szavazattal győzedelmeskedni fognak még a legörökebb, legkirályibb két eszme, az igazság és szabadság eszméi fölött is!

A holnap és holnapután, pünköszt vasárnapján és hétfőjén lefolyó isteni tiszteletek ren dje a következő leend:

Az ev. ref. nagytemplomban az isteni tiszteletet végzi Tóth István, s lelkész, a kistemplomban Ferenczy József, s lelkész, a Kossuth-utcai templomban K. Tóth Kálmán, lelkész, az Ispotályban Dicsőfi József lelkész. — Az ünnep második napján d. e. és mindkét napon d. u. a legátusok szolgálnak. Még pedig I. napon d. u. a nagytemplomban Diószegi Mihály, a Kistemplomban Jánossy Zoltán, a Kossuth-utcai templomban K. Tóth Samu, az Ispotályban Erdős Lajos — A II. napon d. e. a Nagytemplomban Jánossy Zoltán, a Kistemplomban Erdős Lajos, a Kossuth-utcai templomban Diószegi Mihály, az Ispotályban K. Tóth Samu. — D. u. a Nagytemplomban Erdős Lajos, a Kistemplomban K. Tóth Samu, a Kossuth-utcai templomban Jánossy Zoltán, az Ispotályban Diószegi Mihály. Holnap délelőtt minden templomban urvacsoara osztás lesz.

A szent-annai-utcai róm. kath. templomban reggel 7 órakor Tarnay Károly káplán tart csendes misét. 9 ó. Dr. Wolaffka Nándor, vál. püspök-plébános nagymisét, — a mely után prédikációt mond ugyanó. — 1/2 12 órakor Léky Kornél csendes misét tart. — 12 órakor nagymise és prédikáció, tartja dr. Wolaffka Nándor, teljes segédlettel és infulával. — Délután 3 órakor szintén a püspök-plébános tart csendes misét. — Négy órakor rózsafa-ájtatosság és 6 órakor májusi ájtatosság — szintén Dr. Wolaffka Nándor közreműködésével. — Holnap istentisztelet alatt a Beliczay fél mise-éneket fogják énekelni a katona zenekar és orgona kíséret mellett, Capek Péter karnagy vezetése alatt. Rézt vesznek a karban: Artinovicus, Csapó Etelka, Lux Olga, Scheitl Emma, Zivuska Mariska, Zivuska Jolánka urhölgyek, a kik sopránt énekelnek, továbbá Korcsmáros Janka, Zivuska Irénke, Szedlák Ilonka, Gévay Veronka, Albert Lujza urhölgyek, altistanók. A férfiak közül közreműködnek Wolaffka Antal, Balogh György, Szendrői Sándor, Albert József és Huiz Lajos urak.

Az ág. evang. imaházban az első ünnepnapon ünnepi beszéd, tartja Materny Lajos lelkész, istentisztelet után urvacsoara-osztás. — Másodnapján az istentisztelet alatt confirmáció; istentisztelet után urvacsoara-osztás. A szertartást Materny Lajos lelkész végzi. — Istentisztelet kezdete 10 órakor.

— Mai számunk 16 oldalán jelenik meg. Tartalmából kiemeljük a következő közl. mélyeinket:

A pünkösztörténet *K. Tóth Kálmán*.
A főrendiház reformja. (*G. I.*)
Papírsejtek. *Gasparone*.
Egyházkerületi főigazgatók. *Dr. Kardos Albert*.
Az új köveztől várnak.
Siberstein (Ötvös) Adolf művei.
Pünköszt. (Költemény.) *G.*

Az ünnepi mellékleten.

Pünköszt. Dr. *Wolaffka Nándor*, v. püspök.
Berekben (Költ. mény.) *E. Kovács Gyula*.
Nem ismerem! (Elbeszélés.) *Wachsmann Hermin*
Ott lenn pihennek. (Scribe) *Jenő*. — Költemény.)
Dr. *Varga Bálint*.

Mit beszél a fonográf?
A „Hazai Salon”-ból. (Humor-zk.) *Krónika író*.
Ezen kívül érdekes *hirrovat*, kimerítő és fontos tartalmú *táviratirovat*, „A prócséprő”
„Számrejtvény” sat. Mind e költ. mélyeinket ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.

— A Kossuth-szoborra újabb adakoztak: Pálffy János rendőrbiztos 1794. sz. gyűjtőívén: Özv. Szép Sándorné 20 kr. Opaterna Teréz 20 kr. N. N. T. 1 frt. Szabó Jánosné 1 frt. Ohánszky István 50 kr. Olvashatlan 1 frt. Özv. Simon Györgyné 1 frt. Özv. Unger Benjáminé 20 kr. Rottenberg József 50 kr. Weinstein Jónás 50 kr. Berger Henrikné 1 frt. Özv. Nánási Gáborné 1 frt. Id. Gál Józsefné 1 frt. Krémer Jakab 50 kr. Berliner Á. 10 kr. Hirsch Lázár 20 kr. Heteyné 50 kr. Raics Lajos 1 drb. 20 frankos arany, Fodor János 50 kr. Imre Tamásné 1 frt. N. N. 10 kr. Softláb Mór 30 kr. Tóth András 20 kr. Szathmári Gábor 2 frt. Özv. Weinberger Jakabné 50 kr. Özv. Czeglédi Sándorné 30 kr. Özv.

Molnár Ferencné 50 kr. Kozák István 10 kr. Hegedűs Lajos 50 kr. B. M. 30 kr. Özv. Krámer Lipótné 50 kr. Szikszai Gábor 1 frt. Luczi István 50 kr. Svath Ignác 50 kr. Kiss Ferenc 10 kr. Hercz Dávidné 50 kr. Szilágyi József 20 kr. Szabó Imre 1 frt. Juhász Gyuláné 1 frt. Összesen 23 frt és 1 drb. 20 frankos arany. Tikos József 1780. sz. gyűjtőívén: Nagy László 10 kr. Harsányi István 1 frt. Köhm Bernát 20 kr. Bajdó Jánosné 40 kr. id. Molnár Mihály 50 kr. Pálfi Józsefné 20 kr. Kocsis Istvánné 20 kr. Kabai Lajos 20 kr. Schaf Jakab 50 kr. Katona József 50 kr. Beke Jánosné 20 kr. Szilágyi Gáborné 50 kr. Csanak István 2 frt. Szabó Józsefné 20 kr. Nagy Sándor 50 kr. Pongor I. né 10 kr. Mathkó János 20 kr. Szilágyi János 20 kr. Tikos József 1 frt. Összesen 8 frt 70 kr. Kossuth városunkban föllállítandó emléksobrára újabb továbbá a következő gyűjtések érkeztek be Tóth Béla szoborbizottsági pénztárhoz: Polonyi Géza orsz. képviselő 640. sz. gyűjtőívén Budapesten eszközöt gyűjtés: Polonyi Géza 20 forint. Dr. Falussy Árpád 2 frt. Szladits Károly 1 forint. Összesen 23 frt

Békésközség előjárósága 2411. sz. gyűjtőívénbeérkeztek a következők adományai: N. N. 50 kr. Benedek M. 1 frt. Tóth 50 kr. Kenarék István 50 kr. Huszka Kálmán 20 kr. Gáál Agoston 30 kr. Lipcsei Gábor 40 kr. Pováznay László 20 kr. Bán István 50 kr. Fehő Dezső 1 frt. Hansitsky János 50 kr. Özv. Wieland Jánosné 1 frt. Szabó Gergely 10 kr. W. W. 10 kr. N. N. 50 kr. Hidvégi Imre 40 kr. H. Nagy Mihály 10 kr. Rosefeld S. 10 kr. Hidvégi Lajos 10 kr. Molnár Benjámin 10 kr. T. Nagy Mihály 5 kr. Csető István 5 kr. Székely János 10 kr. Özv. Székely J. né 10 kr. Csouka M. né 5 kr. Dombos Andor 5 kr. Nagy János 10 kr. Hidvégi Imre 10 kr. Összesen 8 frt 82 kr. Kálmán András 1541. sz. gyűjtőívén: Kuczik István 2 frt, Bözörményi István 1 frt, Nyilas Ferenc 1 frt, Nagy József 50 kr, Piros József 50 krajcár, Edei Gábor 10 krajcár, Barta Mihályé 1 forint. Vitárius Sándor 20 kr. Mikó József 20 kr. Sirkadi István 20 kr. Juhász István 50 kr. Kegyes Mihály 20 kr. Bagaméri Jánosné 40 kr. Kálmán András 3 frt. Összesen 10 frt 80 kr. — Ármós Bálint 502. számú gyűjtőívén: Ármós Bálint 25 forint. Szirmayné Mészáros Jusztin Györfől küldött (nem gyűjtőívén) a Kossuth szoborra 5 frtot. A lelkes gyűjtők fogadják ez uton is a szoborbizottság köszönetét társadozásukért. Erőt azon tudat adjon nekik, hogy Kossuth Lajos szent emlékének aldoznak.

— **Képviselőválasztók összeírása.** Debrecen város központi választmánya ma délután ülést tart, amelyen megalakítja a három választó kerületbeli összeíró küldöttségeket az országgyűlési képviselőválasztók 1895. évi névsorának kiigazítására.

— **Mibe kerül a közbághid.** Debrecen város közbághidja, a hűtökészülékkel és jéggyárral együtt, amit még ezután építenek fel, összesen 235,493 frtba kerül. Az évi kiadások 11,876 frt, 44 krt töketörlesztést és k-matot is számítva 22,876 frt 44 krra, a bevételek pedig 25,000 frtra vannak előirányozva. A közbághid azért nem volt mindezeig megnyitható, mert a több oldalról felebezzéssel megtámadott vágóhídi szabályzat tárgyalás alatt van a miniszteriumban.

— **Hajdúvármegye központi választmánya a belügyminiszter körrendelete folytán, az országgyűlési választó kerületekben úgy, mint az előző években is, 3 összeíró küldöttséget rendelt ki és pedig úgy, hogy a b-nánási választó kerületben: H.-Nánáson egy, H.-Dorogon egy Sámson, Téglás és H.-Hadházon ismét egy küldöttség működjen. — A h.-szoboszlói választó kerületben: Hajdu-Szoboszlón egy, B.-Ujváros Alsó- és Felső Józsa egy, Szovát, M. Pércs és H.-V.-Pércsen ismét egy, végre a nádudvari választókerületben; Nádudvaron, P.-Ladányban egy, Földes, Tetétlen, Kaba községekre egy Csege és Egyek községekre szintén egy és így a vármegyei és központi választmány hatásköre**

a tartozó választó kerületekre nézve összesen 9 összeíró küldöttség választatik. — A névjegyzékek kiigazítását eszközölő küldöttségek, ezek folytán a következőleg alakítottak meg: A h.-nánási választó kerületben: a) H.-Nánásra. Elnök: Csohány László polgármester, rendes tagok: Kovács Lajos, Berencsy János, póttagok: Hadas Miklós és Csohány József. b) H.-Dorogra. Elnök: Farkas Pál, rendes tagok: Dr. Demkó Ágost, és Raics Imre, póttagok: Tóth A. Mihály és Tóth Imre. c) H.-Hadház-Téglás-Sámsonra. Elnök: Veszprémy István, rendes tagok: Farkas Ödön (H.-Hadház), Budaházy Gyula (H. Sámson), póttagok: Kovács Károly (H. Sámson) és Oláh Gyula (Téglás). — II. A h.-szoboszlói kerületben: a) H.-Szoboszlóra. Elnök: Dr. Czegedy Mihály, rendes tagok: Foghty János és Padrah Sándor, póttagok: G. Tóth Mihály és Zachar Sándor, b) B.-Ujváros, Alsó- és Felső Józsa. Elnök: Dalmy László, rendes tagok: Kaszás József és Toronyi János póttagok: Hegedűs György és Szilágyi Sándor c) Szovát-M. Pércs és H.-V.-Pércsre. Elnök: Harcsarik Géza, rendes tagok: Nádudvari Bénéd (Szovát), Kobutovics János (V.-Pércs), póttagok: Orosz István (M.-Pércs), Medgyesi Albert (H.-V.-Pércs) III. a nádudvari kerületben: a) Nádudvar-P.-Ladányra. Elnök: dr. Hajós József, rendes tagok: Acs Nagy Sándor és Hagen Sándor, póttagok: Vértesi Nagy Gábor (Nádudvar) és Baranyai Albert (P.-Ladány). b) Földes-Kaba területen. Elnök: Soltész Farkas, rendes tagok: Boros Lajos (Földes), Kiss Károly (Kaba), póttagok: Bogdán Gábor (Földes) Mácsay József (Kaba). c) Csege Egyek. Elnök: Bertalan Gábor, ref. lelkész (Csege), rendes tagok: Kardos Géza (Csege) Csák Gyula (Egyek) póttagok: Szabó Gábor (Csege) és Devics Lajos (Egyek). Azon nem remélt esetben, ha a fent felsoroltak közül ezen, a közügy érdekétől kívánt megbízatást valaki okadatotól körülményeinél fogva el nem fogadhatná s arról indokoltan lemondana, avagy ha va amelyik hely másként netalán üresedésbe jőne, az üresedésbe jött helynek betöltésével elnök kir. tanácsos al-pán bizatik meg. A fogamatositandó összeírási munkálat mindenütt ugy osztandó be, hogy az összeírás legkésőbb folyó évi június hó 6 ig mind-műtt befejeztessék s ugyanazon hó 10-g a névjegyzékek mindenik küldöttség által ide multhatatlanul betérjesszessenek.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszterium vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök Tábódy József cs. és kir. kamarás, fő- és székvárosi adófelügyelő ur mellé beosztott Pálty Zoltán m. kir. p. ú. fogalmazó-gyakornokot p. ú. fogalmazóvá nevezte ki.

— **A szeszital fogyasztási illetékek a városi közgyűlés határozata értelmében f. évi július 1-jén lépnek életbe, ha t. i. a belügyminiszter az erre vonatkozó szabályrendelet meg-erősíti. A szabályrendelet s a vonatkozó közgyűlési határozat 30 napi közzemlére ki volt téve, s ez idő alatt azok ellen senki nem adott be főlebbezzést. A szabályrendeletet ma küldtek fel a miniszterhez megerősítést végett.**

— **Gőzfertőtlenítők kötelező beszerzése.** A fertőző betegségek járványos elterjedése ellen egy újabb óvintézkedést rendel az a belügyminiszteri körirat, mely a gőzfertőtlenítő gépek beszerzését a városoknak és községeknek kötelezővé teszi. A leirat szerint minden rendezett tanácsú város és minden nagyobb község tartozik stabil gőzdezinfectort szerezni be és azt szabályszerűen berendezett fertőtlenítő udvarban felállítani, a kisebb, szegényebb községek pedig közös erővel gondoskodnak, hordozható gőzfertőtlenítőről. — Ez a miniszteri rendelet végrehajtás végett egyik tárgya lesz Hajdúvármegye májusi közgyűlésének. Az állandó választmány tegnap tartott üléséből azt java-olja, hogy a vármegye összes rendezett tanácsú városai és nagyobb községei: M.-Pércs Téglás és Józsa kivételével stabil gőzdezinfectort alkalmazására köteleztetnek, a három említett község pedig egyenkint hordozható gőzfertőtlenítő gép beszerzésére köteleztessék. A stabil gőzdezinfectort mintegy 1000, a hordozható gép pedig 400—500 frtba kerül.

— **Az országos tanszerkiállítás.** Az országos tanszerkiállításra igen sok tanintézet növendékei érkeznek Debrecenbe hogy megvizsgálják a kiállítást s ezzel tanulmányaikat gyarapítsák. Ide érkeznek a n.-enyedi, sz.-udvarhelyi, n.-szabonyi, kolozsvári, temesvári, aradi, csurjai, pozsonyi, kassai főgimnáziumok és reáliskolák növendékei. A tanulók mintegy 600-an lesznek s 10-15 napig fognak városunkban tartózkodni, — mely idő alatt nemcsak a tanszerkiállítást tekintik meg, de minden nagyobb ipartelep és városunk minden nevezettségét. Az érkező tanulók ellátásáról a kiállítás rendező bizottsága fog gondoskodni. — Vilmos Lajos „Angol királyi” c. étterme 200 tanulóknak fog étkezést adni. Passut Andornak „A két galamb”-hoz címzett vendéglője pedig mintegy 50 tanuló lát el reggeli, ebéd és vacsorával. Mindkét vendéglős kedvezményes árakat számít a tanulóknak. — A szállásolásra nézve a rendező-bizottság a helyi lapok útján fogja fölkérni a közönséget, hogy a tanulóknak díjtalanul adjon itt tartózkodásuk alatt szállást. A tanszerkiállítás rendező bizottsága, — mint már megírtuk, — gr. Csáky Albin vas- és közlekedési minisztert fogja fölkérni a kiállítás védnökéül. A miniszterhez küldöttség fog menni, — még pedig a mint tervezik, e hó 18-án. A küldöttség tagjai lesznek: Simonffy Imre, kir. tan. polgármester vezetője alatt Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő, Csiky Lajos teológiai tanár, Zádor Lajos, a kereskedő társulat elnöke. Hozzájuk csatlakoznak a rendező bizottság önként jelentkező tagjai.

— **Jogász-juniális.** A jogászok sem hagyják régi jó hírnevüket s azok, akik a télen az annyira sikerült bált rendezték, amely bizonyítvánnyal kőöröhetetlenül van bevésve Terpszichore híveinek emlékezetébe, június hó 2-án fényes juniálisra készülnek Reméljük hogy siker dolgában ez sem marad a bál megett, amit a rendezőség — mely minden tőle telhetőt megtesz — meg is érdemel; a mi intelligens közönségünk pedig, mint eddig, úgy most is elsőnek fogja tartani a jogász mulatságot, melyen mindenestre teljes számban jelenik meg. A további adatokat rövid idő alatt közöljük.

— **A nyomdászok vigalma.** Ismételten felhívjuk olvasóink figyelmét a debreceni könyvnyomdászok együletének jövő, június hó 2-án szombaton, a Margit-fürdő dísztermében tartandó nyári mulatságára. Már magában a jótékony cél is megérdemli a személyi jegyért járó 1 forintot (család jegy 2 frt), mert derék nyomdászaik a vigalom teljes tiszta jövedelmét a Debrecenben felállítandó Kössuth-szoborra szánták. Ajánljuk az ügyet a közönség pártfogásába: a nyomdászok nehéz munkáján alapul egész szellemi életünk, illő, hogy vigalmukban élénk részt vegyünk mi is, főképp a mikor vigadva is szép és nemes cél sikerét mozdítanak elő!

— **Az új zsidótemplom építésének előmunkálatai** foglalkoztatják most a debreceni zsidó hitközség előljáróságát. A Sz.-Anna-utca tervezett pompás templom építésével nagy terhet vállal magára a hitközség s nem csekély gondot okoz az előljáróságának megtalálni erre a kellő fedezetet. Tekintélyes összeget vár a székek eladásából s már legközelebb kidolgozzák a tervezetet, mely szerint a templomi ülőhelyek értékesítését keresztül viszik s kiszámítják az ebből várható bevételt. A többség mellőzni akarja a székeknek árverés útján való eladását, — e helyett azt az eljárást kívánja alkalmazni, hogy padonként és egyenként megállapítván a székek fix ára, — felszólítja a hitközség tagjait, hogy az általuk megváltani ohajtott ülőhelyekre jegyezzenek elő. Ha ugyanazon ülőhelyekre több venni szándékozó jelentkezik, — sorshuzás dönt. — Egy ülőhely legmagasabb ára valószínűleg 1000—1200 frt lesz a legelső padokban, — a főeresőbb helyeken lévő székek árát 150—200 frtban szabják meg. A templom építésére 80,000 frt van előirányozva. — ehhez képest készültek a döntés alatt lévő pályatervek. De ezen összegbe nincs beleszámítva a belső felszerelés tetemes költsége. Számításba kell továbbá venni a templom által elfoglalandó két teleknek az értékét, ami egy maga 60000 frt, — továbbá meg kell váltania a hitközségnek a régi temp-

lomban ülőhelyekkel bíró hitközségi tagok jogát; ez megint 20—25 ezer frt kiadást okozhat. — Ugy hogy a hitközségnek a templom felépítése körülbelül 180,000 frtba kerül.

— **Védhímlő-oltás a főreáliskolában.** Törvény rendeléssel, hogy a tanintézetek növendékei, életük 12. évének beöltése előtt újra oltassanak. Állami főreáliskolánkban, az ideán 32 olyan tanuló volt, ki e kötelezettségnek még nem felelt meg. Ezeket tegnap hajtottatta végre a hímlo elleni védőoltás művét dr. Bruckner Ernő, az intézet orvos-tanára s így a főreáliskolában ez idő szerint egyetlen egy tanuló sincs, a ki a kötelező újraoltásán át nem esett volna. — Méltó elismerésünket kell kifejezni és pedig ismételten főreáliskolánkunk ama buzgósága iránt, melylyel a gondjaira bízott ifjúságnak nemcsak szellemi de testi nevelését is következetesen előre vinni törekszik, s melynek egyik jelensége, az iskola kebelében végzett védhímlő oltás is, a miről épen most emlékeztünk meg.

— **Sétahangverseny.** Holnap, pünköst első napján, nemkülönbözve hétfőn is a h. áll. 39 gya ogezred katonazenekara, Capek Péter karmester vezénylete mellett a „Margit-fürdő” dísztermében sétahangversenyt tart. A műsor következő:

I. nap

1. Induló, Ziehrertől. — 2. Az emancipált nő, polka-mazur Strausstól. — 3. Rákóczy-nyitány Kélerstől. — 4. Rózsa keringő Zellerstől. — 5. Tavasz dal, Guonódtól. — 6. Részlet „Rigoletto”-ból, Verdístől. — 7. Polka-mazur Voilistadtól. — 8. „Roland” keringő Simontól. — 9. Egyveleg a „Sultán”-ból, Capektól. — 10. Gyors polka Gloisnerstől.

II. nap.

1. Induló Vagnerstől. — 2. Hőfőhercegnégyes Komzákstól. — 3. „Csokonai-nyitány” Kélerstől. — 4. Keringő, Miltőckertől. — 5. Tavaszébredés, románé Bachtól. — 6. Ábránd Mascagné „Parasztbecsület”-éből, Capektól. — 7. Ámor és a tavasz, keringő Waldtenfeldtől. — 8. Klementin gavott, Cibulkától. — „Pásztor élet”, ábránd; a, napfeljötté, b, a természet ébredése, c, tehénecsorda, d, a pásztor reggeli dala, e, vonulás a havasra, f, szerelmi jelenet, g, zivatar, h, há alma i, vig tánc a csárdában, Klingtől. — 10. Fülemlé dal, koncert polka Philipovszkytól. — 11. Szt.-Pétervári szánkázás galopp Ellenbergstől. — 12. Induló.

A hangverseny kezdete d. u. 4 órakor, ételek és italok pontos kiszolgálásáért kezeskedik Sz. Dávid István vendégős.

— **A zsidó tanulók neve.** Számtalanszor megtörténik, hogy a középiskolák zsidó vallású tanulóinak nevei a középiskolai bizonyítványban nem egyeznek meg a születési bizonyítványban feltüntetett névvel. Ez igen sokszor zűrzavart s kellemetlenséget szült, ered pedig onnan, hogy beiratkozásnál a szülők nem az anyakönyvi nevet, hanem modernebb hangzó neveket diktáltak be. Így lett Jakab-ból Jenő, Adolf-ból Andor, Miksából Mihály stb. A vallás- és közoktatásügyi miniszter mindezeket a bajokat megszüntetendő, rendeletet intézett az összes tanközületi főigazgatókhoz, hogy a beiratkozások alkalmával szigorúan utasítsák a középiskolák igazgatóit, hogy a tanulók neve mindenkor az anyakönyveknek megfelelően legyen feltüntetve s a bizonyítványok ezek szerint kiállítva.

— **Szobátüz.** A késes-utca 3555. sz. háznál az éjjeli szobátüz ütött ki 11 és 12 óra között. A háziak azonban korán észrevették a veszedelmet és a tüzet, mielőtt nagyobb kárt tehetett volna, eloltatták.

— **A debreceni első fakereskedő társaság** hirdetménye mellékletként van csatolva lapunk mai számához. Felhívjuk az olvasó faanyagra az érdekeltek figyelmét.

x **Szolyva-Hársfalvai fürdő** mai számunkban közölt hirdetésére felhívjuk t. olvasóink szíves figyelmét.

x **Tartós gyógyszer.** Fájdalmas csuszál a derék testrészek és a forgó köszvényes bántalmainál a „Moll féle francia borszesz és só”-val való bedörzsölés sikerrel használatik. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponta utárvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauden 9. Vidéki gyógyszerárakba és anyagkeres-

kedésekben határozottan Moll féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Törvényszéki esarnok.

* **Debreceni tolmács Kolozsvárt.** Van tudomásunk a lapokból azon akadémikusok felől, a melyekkel a kolozsvári Memorandum-pör vádlottai a tárgyalások menetét megakasztani igyekeztek. Kivált Lucaci mesterkedett abban, hogy a kolozsvári törvényszék hites tolmácsának eljárását ad absurdum vigye. A bajon most már segítve lesz, a mennyiben a Memorandum-pör tárgyalására tolmácsul a debreceni kir. ítélő tábla fordítója, Koczuczka Péter rendeltetett ki. Ketten majd csak jobban birkózhatnak meg a vádlott urak magas röptű eszméinek visszaadásával.

* **A Memorandum-pörben** működő védők ellen, kik a csütörtöki tárgyalás alkalmával megbízóik kifejezett akarata ellenére lemondtak a tisztükrol, az illetékes ügyvédi kamarák haladéktalanul fegyelmi vizsgálatot indítanak meg.

* **Lopás a szállodában.** Közel egy évig huzódott lopási ügyben ítélte ma a debreceni kir. törvényszék, amely ügyet annak idejében ősmertettünk. Rauch Wolfné gácsországi földbirtokosnő ugyans 1893. június 19-én — tehát közel egy éve — a helybeli Frohner-szállodában megszállván, minthogy a következő nap reggelén arról győződött meg, hogy 40 frt készpénzt és egy 670 frtos kötelezést tartalmazó tárcája, melyet éjjelre a feje alatt levő párnája alá helyezett el, — hiányzik, — a szálloda bérőjének — Rosenberg Adolfnak, ez pedig Neuman László rendőrügynöknek tett jelentést. A megejtett nyomozás kiderítette, hogy a tettes nem más, mint a szállodának egyik alkalmazottja, Nyéki Imre hetes, a ki a pénz eltűnésének reggelén a káros szobájában ruhatisztítás végett két izben is megfordult. — Nyéki Imrének letartóztatása valván szükségessé, a bekísértetésével megbízott rendőri közlegnek Nagy József nem csak nem engedelmesskedett, hanem bérkocsi hozatalát követelte, magát földhöz verte, s őt a mint Nagy József állítja, Stern Jakab és Österreicher Jakab pedig bizonyítja, a rendőrt úgy arcul ütötte, hogy ennek a sipka is kiesett a fejéből, minek következtében bekísérése csak kezeinek megkötözése mellett volt eszközölhető. A törvényszék következőleg alakult meg: elnök Mocsy József, bírák: Kourád Sámuel és Hegedűs István, jegyző: Balogh Zsigmond, a vádhatóságot dr. Kós a Zsigmond kir. ü képviselte. A vizsgálat során Rauch Wolfné nem kívánván a bünvádi eljárás folytatását, a törvényszék hatóság elleni erőszak büntette miatt ítélte el Nyéki Imrét 6 havi börtönrre s 3 évi hivatalvesztésre. Elítelt apelált, ügyész szintén az ítélet súlyosbításáért.

Hírviratok.

(A „Debreceni Ellenőr” s. tudósítójától.)

Budapest, május 12.

A polgári házasság újratárgyalása.

— Érk. d. e. 10 órakor. —

A Bud. Corr. jelenti, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök a jövő héte elején Bécsbe megy a királyhoz. Kedden este a szabadelpárt értekezletén jelezni fogja a kormány álláspontját a polgári házasságról szóló törvényjavasltnak. A főrendiház által történt leszavazásával szemben. A képviselőházban pünköst után szerdán kezdik meg az állami anyakönyvezés tárgyalását, csütörtökön pedig a főrendek üzenetét tárgyalják.

Ünnepelő miniszterek.

— Érk. déli 11 órakor. —

Wekerle Sándor miniszterelnök a pünköshti ünnepet dánosi birtokán tölti, ahová ma utazott el, Hieronymi belügyminiszter pedig Tisza-Becsre ment.

Hétezer gyermek Kossuth-sirjánál.

—É k. d. u. 1 óra 40 p.-kor. —

A fővárosi népiskolákból mintegy hétezer tanuló százharminc tanító vezetése alatt kivonul Kossuth Lajos sirjához, s virággal halmozta el azt.

Wekerle a királynál.

— Érk. d. e. 3 órakor. —

A mai nap politikai eseménye az, hogy Wekerle miniszterelnököt Bécsben a király fogadta. Wekerléről azt hitték, hogy ünnepelni dánosi birtokára rándult ki és csak a képviselőház újabb szavazása után megy Bécsbe. Ez uti terv változását politikai körökben úgy értelmezik, hogy Ő Felsége a király hívatta W kerlet, mert a helyzetet tisztázni akarja.

A dalegylet utja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 12.

— Érk. d. e. 9 órakor. —

A budapesti indóházban számos dalegyesület várakozik reánk. A fumei ünnepély alkalmára készült „Emléklapot“ osztják ki közöttünk, a melynek ügyes összeállítására, érdekes tartalma kellemes vasuti olvasmányt képez. A változatosan összeállított Emléklap tartalma ez: „Üdvözet Fiuménak“ Ábrányi Emiltől; „A fumei országos ünnepély jelentősége“; „Az orsz. magy. daláregyesület két évi ténykedésének történelmi vázlata“, „Visszapillantások“ Sághegy Józseftől; Batthyány Lajos gróf; „Fiume irásban és képben“; „A közös karok és a versenykarok szövegei. A debreceni dalegyesület verseny darabja „Dalra magyar“ Ábrányi Emiltől, zenéje Zimaytól.

Camerl-Moravice, május 12.

— Érk. d. u. 1 ó. 30 p.-kor. —

A fumei országos dalszövetség ünnepélyének érzete tölti el az utazó-társaság szívét. — Utunk a legnagyobb rendben folyik. A Karszt vadregényes szépségeiben gyönyörködünk, mely a Hortobágy szomszédságában lakó debreceniekre impozáns hatást gyakorol. Oravicán csatlakozik hozzánk Fiume három tagú küldöttsége, a mely dr. Benzen vezetője alatt utazik elénk s hozza Fiume üdvözlését. — Márk Endre mond az összes dalárdák nevében köszönetet. Az idő szép tavaszias, a hangulat folyton emelkedettebb és lelkesebb.

Dr. Kőrösi Kálmán.

Az új kövezeti vám.

Debrecen, máj. 12.

A kereskedelemügyi miniszter hosszas tárgyalások után Debrecen város közönségének újabb öt évre megadta a kövezeti vámszedési jogot s engedélyezte a közgyűlés által megállapított tarifát. Addig is, míg az engedély-okiratot és a vasuton érkezett szállítmányok után szedhető vámdíjgyűjtést ösmertethetjük, alább közöljük a sorompóknál behajtott fogatok, állatokra nézve megszabott díjgyűjtéseket. E tarifa következő:

Fizetendő a vám-sorompóknál.

Egy befogott szekértől — — — —	6 kr.
Egy befogott talyigától — — — —	3 "
Minden darab igavonó állat után, mely kocsis, szekér vagy talyiga elé van fogva, legyenek ezen járművek üresek vagy bármí és bármennyi áruval terhelve — — — —	5 "
A vidékről szabadon hajtott, vagy kocsizhoz kötött; de be nem fogott minden darab — — — —	4 "
a) ló, öszvér, szamár, ökör, tehén, bika, bivaj nem különben egy éven felüli borjú, tinó, üsző, vagy hizott sertésért — — — —	2 "
b) egy éven aluli bornyu, sovány sertésért, süldőért — — — —	1 "
c) juh, kos, kecske, kecskebak, ürü, birka, bárány, gödölye és malacért — — — —	1 "

Általános határozmányok.

I. A kövezeti vámot megfizetni kötelesek.

a) A városnak azon állandó rendes lakosai is, kik a város határán kívül fekvő birtokkal bírnak, s ott igavonó, vagy tenyész-jószágot tartanak, ezen jószágaik és járműveik után.

b) Minden vidéki lakos azon esetben is, ha szállítmányait debreceni fogatokon szállítanak, habár Debrecenben birtoka lenne is.

II. A vámsorompóknál a vámdíjak fizetése alól mentesek.

1. A királyi uralkodóház minden tagjainak és udvartársaiknak állatai és járművei.

2. A királyi udvarhoz, annak közvetlen kíséretéhez tartozó járművek, fogatok és állatok.

3. Az idegen hatalmasságok követneinek, képviselőinek fogatai és állatai.

4. A fegyveres erőhöz tartozó vagy annak szolgálatában álló egyének fogatai (ide értve a kirendelt községi előfogatokat is) és állatai, melyek a fegyveres erő szükségleteinek szállítására használatosak. — Ha az egyének vagy szállítási eszközök katonai minősége külsőleg felismerhető nem lenne, megfelelő hatósági bizonyítvánnyal kell bírnok.

5. Állami és törvényhatósági tisztviselőket, továbbá a közbiztonság fentartásával megbízott hivatalos közegeket, a pénzügyőröket, a fegyvereket, foglyokat, toloncokat és az azokat kísérő személyzetet szállító fogatok.

6. Az állami javak általában s az azokat szállító fuvarok.

7. A m. kir. postát szállító fogatok, lovak, távirtdai küldőneveket szállító fogatok, állatok.

8. Mindazonok fogatai, állatai, kik állami törvényhatósági, vasuti állomásokhoz vezető, községi közlekedési és községi utak építésével és jókarban tartásával vagy ezen teendők ellenőrzésével vannak megbízva.

9. Mindazon fogatok, melyek az állami vasutak, állami törvényhatósági vasut-állomáshoz vezető községi közlekedési vagy községi utak építésére és fentartására, továbbá az árvédelem biztosítására szükséges anyagot szállítanak.

10. A 4, 5, 6, 8 és 9-ik pontokban említett vámmentes tárgyakat szállító magán fuvarok vámmentességüket üresen visszatértükben is élvezik.

11. A törvényhatósági utadó természetbeni lerovását vagy községi közmunkákat teljesítő fuvarok.

12. Hivatalos működésben eljáró s egyházi jelvényekkel ellátott lelkészek fogatai.

13. A temetkezési menetek és búcsú járatoknál használt fogatok, állatok, ha a menet csoportosan és egyházi jelvényekkel vonul.

14. A templom, iskola és paplak építésére ingyen kiszolgáltató fuvarok.

15. Közveszély (hófuvas, árvíz, tűz stb.) esetében az előjáróság által az 1886. XXII. t. c. 136. §-sa alapján kirendelt közérő; tűzvész, árvíz vagy háboru idején a mentők, menekülők fogataikkal, állataikkal.

16. A tűzoltók, mentők fogatai, midőn a vész, illetve szerencsétlenség helyére sietnek, vagy onnan vissza térnek.

17. Minden mezőgazdasági célból közlekedő fogatok, vagy hajtott állatok, azon határon belül, melyhez tartoznak.

18. Azon lovak és hord-állatok, melyek katonai szolgálatra való besorozás vagy az 1873. évi XX. t. c. értelmében osztályozás végett az állítási helyre és onnan visszashállítatnak; továbbá a fegyveres erő éllemezése céljából beszerzett marhák, melyekre nézve a hajtóknak katonai hatóság által kiállított igazolványt kell felmutatniok.

19. A városból kimenő fogatok és kihajtandó marhák.

20. A vámtulajdonos által önként vámmenteseknek elfogadott személyek, állatok és fuvarok, ide értve mindazon vámmentességeket is, melyek magánjogi szerződéseken vagy egyezségeken alapulnak.

21. Az állam, a város, a kollegium, az egyházak azon tárgyakra nézve, melyeket saját szükségletükre önmaguk, tehát nem vállalat útján szállítanak.

22. A város állandó rendes lakosai, kikhez a városnak, mint erkölcsi testületnek, a város határában lévő birtokán gazdálkodó hasznbérleti és ottani jószágaikra és terményeikre nézve kivételesen tartoznak, mind járműveikre mind összes jószágaikra, illetve szállítmányaikra nézve, akár saját, akár fogadott helybeli, tehát nem idegen fogatokon bármí célra járnakkelnek.

23. A hullaszállítmányok.

24. Községeknél az állami közigazgatás érdekében járó fuvarjaik közül azok, melyek ujoncozási ügyben járnak el.

25. Az állami adót szállító községi előjárók által ezen működésük közben használt fogatok és állatok,

Mindazon fogatoknak és állatoknak, melyek a fentebbi 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25-ik pont alattiak szerint vámmentesek, megfelelő hivatalos igazolvánnyal kell bírnok.

3618.

1894.

A Nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által jóváhagyott s 30 napra kifüggesztetni rendelt ezen vám-díjgyűjték 1894. június hó 1-ső napján lép életbe. — Határozmányainak megtartása tekintetében a felügyelet, valamint a sértett felek által benyújtott panaszok feletti határozat-hozatal a rendőrfőkapitányság ügykörébe tartozik.

Kelt Debrecen sz. kir. város tanácsának 1894. május hó 2-ik napján tartott üléséből.

Roncsik Lajos,
jegyző.

Számrejtvény.

— Közl: s. s. —

1, 2, 3, 5, 8.	Ezzel fogják a halakat.
4, 7, 6, 4, 3.	Itt helyezik el a hadakat.
7, 4, 15, 3, 16.	A hazának egy nagy hegye.
6, 5, 3.	Ki élvezi, csínján tegye.
14, 15, 12, 11.	Fekvő helynek nem kényelmes.
15, 16, 4, 7, 3.	Volt e honra veszedelmes.
12, 13, 14.	Teheted azt majd a nyáron.
7, 3.	Gát tartja fenn sok határon.
7, 8, 9.	Gyakran fekszel rajt pihenve.
11, 16, 3, 15.	Tengereken vágyol erre.
1—16.	Együtt véve jól ismered, Vasuton is elérheted.

Jelen számrejtvény megfejtését jövő szombaton közöljük s a megfejtés beküldői köz: érdekes olvasmányt sorsolunk ki.

A múlt heti talány megfejtése:

Barna kis lány mért vagy olyan szomorú,
Hisz fejedden menyasszonyi koszorú!

Szerkesztői posta.

Mészárosok és hentegek lapja. Abból, hogy önök rendszeresen küldik a lapot, nem következik, hogy mi arra reá káljunk, mivel a szivesek s egre nem k é r t ü k f ö l. Kár tehát taglóval nekünk jönni, inkább ne küldjék tovább a lapot, sem rendszeresen, sem rendetlenül!

Eltha. Biztosítjuk, hogy egy év lefolyása alatt az illető polgári házasság szerint egyesülhet választottjával!

T. M. Igaza van, Vajai képviselő nem református. De milyen óles megfigyelése van önnek!

Balthazár Dezső urnak (Budapest.) Az Ön intenciói szerint intézkedett a kiadóbivatal.

P Ü N K Ö S T.

Nem mint pusztító, nem mint vésteljes elem szállott le Pünköszt első napján a Szent-Lélek Uristen tüzes nyelvek alakjában. E mennyei tűz világosságot — meleget hozott az emberi szívekbe. Egybeolvasztá a lelkeket — boldogította a kebleket. Vajha Pünköszt szent ünnepe épp úgy egybeolvasztaná ma a kebleket s ma épp úgy boldogítaná a kebleket, mint valaha! Alig van az emberiségnek másra nagyobb szüksége, mint az égből eredt isteni világosságra; a földre szállott mennyei szeretetre és a kebleket boldogító vigasztalásra, melyet a Szent Lélek, a Vigasztaló, áraszt a szívekben!

Debrecen, 1894. pünköszt ünnepén.

Dr. Wolafka Nándor,
v. püsp., prépost-kanonok, esperes,
debreczeni r. k. plébános.

Berekben.

El-elhagyva, kezdve újból,
Kakukk madár csak kakukkol;
Más a madár, hangja régi,
De nem vagyok párja neki.
Vagyok bár a régi magam,
Jaj be mássá lett a szavam.

Egykor, én is, épp így vertem,
Nyugtalanul, élettelen,
Szállóság közt arra erre
Jött csattogva, énekelve,
Itt is, ott is egy-egy jó nap
Azt se tudtam lesz-e „holnap“.

Itt vagyok most tikkadt, fáradt
Lebocsátva vágyat, szárnyat,
Fönn csapongni semmi kedvem,
Röghöz kötött rabba lettem
S ha tán dalra nyílik ajkam:
Érzik rajt, hogy benn már baj van.

Akad is bár egy-egy „jó nap“
Megzavarja már a „holnap“.
Mi még hátra már csak olyan,
Mint a táj, mely hervadóban,
Eröm néha visszazökken,
— Hajnalfény a szürke ködben. —

De bár némi boldogság van
E mosolygó busongásban,
Tán bűn is panaszra kelni;
De a multhoz a jelen — mi?
Egy darab ősz zokog bennem
E kacagó kikeletben!

E. Kovács Gyula.

Nem ismerem!

A naptár szerint holdtölte van, tehát az érdemes városi tanács istentelenségnek tartaná most a drága gázt pazarolni. Vastag sötétség uralkodik, zivatar lévén kitoróben, bár ezt nem jelenti a naptár hivatalosan. A láthatár szélét fel-fel hasítja egy villám, dördülés még nem halatszik, benyeli a nagy távolság. Az eső a levegőben függ, de nem hull le, talán ingerkedni akar még az epedéstől csonttá száradt földdel. A fák rügyező koronái inognak és susognak a szélben, mely az utca-seprők iránti humanizmusból tisztára seprti a járdát, beléhordván az összes port és a háztetőről szállógáló szemetet az eltévedt járó-kelők szemeibe. Az üzletek régen becsukvák, csak az a kis ház, a főtca meg egy hosszú sötét sikátor összekötő csatja bámul bele ragyogó ablak-szemekkel a sötétségbe. Az

ajtó elé kiakasztott zöld koszoru táncol, merre a szél fujja, s odabenn duhaj legények táncolnak, ahogy a szegény tudóvész klarinétos fujja.

Vedlett falai mellett rongyos alak botorkázik el. Magas férfi alak, bozontos deres fovel, melyről le-lecsuszik a karimátlan zsiros kalap. Megáll, benéz az ablakon vágyakozó tekintettel, keze idegesen remegve tapogat valamit a szakadozott szüre alatt — a butykost. Kiveszi a zöld törött nyaku üveget, mely boldogabb korában paradicsomot zárhatott magába, meglötyögteti, a világosság felé tartja, hiába! Nincs benne semmi, pedig éhségtől összezsugorodott gyomra sóvárog az égető cseppek, agya a mámor gőze után. És a huncot csapláros nem ad hitelbe! Cifrán káromkodik, s bandukol tovább félretört sarku csizmáiban. Talán elébe akad valami elkésett úri kisasszony, ki, ha nem is számalomból, de megjedve a rongyos embertől, odalök neki néhány fillért?

Végigjárta az utcát, nem jön senki. Utóvégre fáradtan lekuporodik a kövezetre, s úgy kutatja át meg át lyukas zsebeit, majd azt is abba hagyja, s bambán, közönyösen bámul maga elé. Hirtelen nyikorgás üti meg fülét. Botját elejtve, talpra ugrik. Mi az, talán rendőri csizmák? Nem, csak feje fölött az emeleti ablak egyik szárnya panaszolja a szélnek, hogy elfelejtették betenni. Visszatér és most már végig dől a kövezeten, rongyos szűrét feje alá gyurja, egy-egy veszekedik a kövekkel, hogy ne nyomják oly nagyon sovány oldalboráit, aztán dagadt szeme pillái becsukódna, s ott fekszik Isten szabad ege alatt, rémségesen horkolva, vagy inkább hörögve. Talán álmában is rendőrökkel dulakodik. Vagy a csavargó nem is álmodik talán, csak elnyult, mint a holtra-fáradt eb.

Oh nem. Az ineszthetikus nyitott száju hus és rongytömeg álmában kivetkezők a szennyből, s visszanyeri egykori alakját. Kerskedő újra, fiatal, igyekező segéd, ki hétköznap lakatokat árul és vasárnap gyöngy-virágot tűz gomblyukába. Ott áll most is, és pengeti a kaszákat, hogy lássa a vén földműves, ki görbefésűs fejét hitetlenül esóválja, hogy milyen élesek.

Nagyt villámlik. Az alvó is valami fényességet lát. A boltos fehér ruha lebegett be, a fiatal urnő, kiről az egész város tudja, hogy épp oly erényes, mint szép, épp oly hozzá férhetetlen, mint kívánatos. Csak férjét szereti és az Űdvözítőt, mindig, most is gmbölyü nyakán a nagy arany-kereszt. És az ifju Deme József tekintete szent rajongással tapad arra a keresztre. Vagy tán nem is arra? Inkább azt a puha rózsaszínű bőrt nézi ott mellette, melyen áttetszenek a piros vérhullámok?

Deme József maga se tudja. Szívében sohasem támadt bűnös vágy, csak ábrándozott róla, könnytől nedves, láztól izzó éjszakákon, szerette forrón s reménytelenül, pelyhes állu gyermek-íjjak tulzott szentimentalizmusával.

Százsor, ezerszer elképzelte, hogy ha majd elvégre is megsemmisül szerelme tiszta lángjában, patyolat kacsók virágokkal fedik be sápadt homlokát, galamb szelid Madonna-arc hajlik fölé, s a legtisztább szív megbocsátja, hogy ajkai örök kihűlésük előtt vallomást tettek — és ő akkor a feloslás, a megsemmisülés ölen is boldog lesz, véghetetlen boldog.

Megered a langyos permeteg eső, az alvó összerезzen. Nem meleg női könnycseppek hullnak e kezére? Igen, igen, ott áll előtte szobájában az asszony, megragadja kezét, és ő nem balott, ifju, egészséges mégis boldogtalan, nagyon, nagyon.

Izzó fejéhez kap. Érzí ujjainak meleg érintését, ruhája illatát, suttogó szava szívébe lopódzik, mégsem hiszi, hogy ő az. Megtagadja érzeit, megtagadja ép eszét, hogy meg ne kelljen tagadnia hitét.

Nem, nem, oszolj szét, örült vizió! Azok a keskeny kezek csak imára kulcsolódnak; az a picike száj csak a boldogságos szűz nevét rebegeti...

Oh, hát lehet az igaz-ág, hogy azok az imamondó ajkak bünt vallanak be? Hogy az a fehér arc szégyenpirtól ég, hogy azok az összekulcsolt kezek emberi segélyért könyörögnek?

Nem akarja hinni, s el kell hinnie, mert kétségbeesetten ismétli újból és újból.

— Mentsen meg, legyen irgalmas! Tudom,

hogy nem árul el, mert kitaláltam, hogy szeret, és ezért Isten után csak önnek merem bűnöm bevallani. Férjem uton van... a pénztár kulcsa nálam... nagy összeg pénz hiányzik... én vettem ki, a szeretőmnek adtam. Ne kérdeje, hogy ki az? Kártyázott, állását, becsületét, vesztette volna el, úgy mondta, én akkor magamra, senkire se gondoltam... és most haza jó férjem. Mit mondjak neki? Ha megtudja, elűz. Szegény árva voltam, mikor elvett, oh Istenem! Hogy szokom meg újra a nyomort? Találjon ki valamit, menten meg!

Deme József csak nézi, nézi véres könnyekbe boruló szemekkel, mint valami féltve rejtgetett szent ereklyét, melyhez térden se mert közeledni, taposnák a sárba. Minden szó szívére hull, s abból a vergődő, eltemetett szívből oly rémesen, tompán küzd fel magát a vigasztaló szó: „Legyen nyugodt. Megmentem becsületét.“

Minő önkénytelen cinizmus, megmentené azt, a mi már — nincsen.

A rideg, kopasz fejű üzletember hazajött, pénzt számítja. Arca fakóra válik, szava éktelen dühvel rikácsol, hiányzik három darab ezres! Ki tette ezt? És eláll az egész személyzet szívverése, mikor odaáll elébe Deme József, az alig serdülő ifju, s bűnbánóan lehajtott fővel vallja be: Én. És sápadt homlokán, tört fényű szeméből mindenki olvassa a lelki-furdalást.

Hah, hogy recseg az égbolt — Deme József csak láncok csörrenését hallja. Tapogatja ismét a nedves, penészszel cifrázott börtönfalakat, pedig csak az esőtől sikos kövezeten bábról keze. Fél és iszonyodik, de a nedves fal, a rothadt szalmazsák még nem a legrosszabb, lelki-furdalás nem bántja, hisz saját szemében mártír! Rosszabb, midőn megnyílik hosszú idő után a börtönajtó, s visszaadja őt a világnak. Nem a világnak, csak megvételének. Feledni akar, és dolgozni újra, igen ám, de az emberek csak jótéteményeket szoktak elfeledni, ballépéseket soha. Ki venné őt magához, mikor házi tolvaj a tizenegyedik egyiptomi csapás? Ha el nem feledte eddig a pirulást, elfeledteté vele a maró guny, melylyel elűzik, a vért arcába már nem a szégyenérzet, csak tehetetlen düh kergeti. Végre akad egy ideális hajlamu ember, vidéki újság-kiadója, a ki konyeret ad neki. Ott ül az asztalnál és írja szorgalmasan a cimszalagokat. Mintha mindig tekintetes Pásztor Imrénének írta. Egyszer aztán nagyot vett; a városka leggazdagabb disznókereskedőjének is úgy írja, hogy „tekintetes“. A disznókereskedő nem járhatja többé a lapot, és Deme Józsefet elesapják. Újra hajléktalan, süllyed fokról-fokra, cimborál koldusokkal, hánykódik lebujokban — a csavargó hörög — bukik mélységes örvénybe...

Dehogy is. Csak a járda széléről hengeredett a kocsiútra.

Felébred. Reggel van már, borongó nedves reggel. A hegyes kavicsokon milimárik talpigai nyikorognak. A járdán végig kofák ülnek óriási esernyők alatt, s az esernyősorok közt úri asszonyok járkálnak fel és alá, kik most az egyszer kivételesen korán keltek fel, az ünnepi bevásárlások kedvéért. Némelyik nagyot ásít még a fátyol alatt. Nyers hus és fiatal hagymák szaga terjeng szét a levegőben, mérgesen vergődő ludak pelyhei szállnak fel pillangó módjára. Nyitják a korcsmaajtót is, s azután már csupán pálinkabüz érezhető. A csavargó összehuzza pusztá mellén a rongyos kabátot, s pergamentté száradt ajkait nyalogatva, e sürgés-forgás közzé vegyül. Mellette vastag, bársonyhabátos asszonyság halad nehézkes léptekkel. Kővér ujjai csak hanyagul tartanak egy bankjegyek sokaságától félig széjjelnyílt erszényt. Egy gondolat, egy pillanat — a csavargó kikapja kezéből az erszényt, s fatásnak ered. A kofahad összeröffen, válogatott szitkok zudulnak utána, de üldözni nem meri az asszonynép. A hajdu pedig ott áll a megyeház kapujában és ásít, biztosan hogy jó vadászidő legyen. Deme János zsákmányával elmenekült.

De nem sokára! Vigasztalja a haragvó asszonyságot egy odasiető rendőr.

Ejjel razzíát tartat a kapitány ur, akkor kézrekerül ő is, csak az a kérdés, megismeri-e?

— De meg ám, ezer közül is a sátán pofájáról! Fogadkozok haragjában elfeledve a finom társalgási nyelvet a megkárosodott uri asszony. Merész állítás, hisz a csavargót futtában is alig látta.

Zalatnai és törökfalvi Török Gábor, a szigorú vizsgálóbíró iratai között keresgél.

— Kilenc óra. Miféle ügyek is vannak ma elintézni? Beidézett Varga János szappanos könnyű testi sértés miatt. Szilvási Erzsébet magánzóó vétkes hanyagság... Pásztor Imréné ellopott erszénye ügyében.

Jöjjen Pásztor Imréné, a többiek várhatnak:

A vizsgálóbíró ur nála nagyon is szokatlan előzékenységgel fogadja a panaszoszt. Hiába, az ember csak tesz valami megkülönböztetést a többi halandók s egykori ideálja közt, ha az mindjárt szaporodott is negyven kilóval súlyában. A vastag aranykarperces asszonyság helyet foglal a zöld ripsz székben, aztán következik a szokásos kérdések.

— Hány éves?

— Negyven. (De nem voltam még husz, mikor megcsaltam érted az uramat.)

— Mi a foglalkozása?

— Magánzóó vagyok. (És busulok a megtörténtek felett.)

Milyen furcsa ez a komédia! Hisz azok az idegesen meg-megránduló ajkak egészen mást szoktak tőle kérdezgetni.

— Megismerné-e a tettest?

— Azt hiszem.

A vizsgálóbíró ur parancsára három sápadt foglyot vezetnek elő, mindeniken egyforma rabköpenyeg, arcuk egyformán elvadult, némán állanak sorba, most jön a szemle. A középső minden porcikája remeg, nem a félelemtől; egész természetes tünet az izákos embernél, kitől hosszabb időn át megvonták a szeszt.

Pásztor Imréné végigjártatja tekintetét az elsón, a másodikra néz, a fogoly felveti dagadt vörös szemhéjait alól homályos fekete szeméit, s a homályt egy percre sugar törli át, sugar, mely bevilágít egy sötét multba, s elaludtával könny perdül nyomában a durva rabköpenyre, egy szeméből kicsillámló ragyogó igazgyöngy.

A vaskereskedőné önkénytelenül lesüt szemét, kövérségtől fénylő bőre alatt halk borzongás fut végig.

— Nos? Túrelmetlenkedik a vizsgálóbíró.

Ez az talán?

Az asszonyság összerezzen újból. — Nem, nem is mere m!

Deme Jánost másnap legnagyobb sajnálatára kibocsátották a börtönből.

Wachsmann Hermine.

Ott lenn pihennek...

(Scribe Jenő.)

Virágos, tarka réten,
Magános sírdomb kőkeresztje mellett
Zokogva ifjú, szép hölgy térdepelget,
Könny csillog fátyolos szemében.
„Miért e könny s e fájdalom?”

„E könny, jaj, óh ömölni fog örökre:
Nézd, itt e sirhalom,
Fiam nyugszik belétemetve...
E rózsá, mely porából gazdagon
Fakadt s üdőbb, szebb mint az élet,
Mutatja, elhalt magzatom
Minő volt egykor... és mivé lett!
E bimbó, nézd, mosolygó ajka;
Piros, mint arca, e levél!
Dús illatárban fenkölt lelke él,
De szíve porlad!” s felsohajta.

„Szerenese adjon, jó vándor, neked
Különb jövendőt ennél;
Találd fel boldog hitvesed
S fiad vírraszszon hült porod felett,
Ha majd pihenni mennél!
Én e halomhoz el-kijárok,
Öntözni könnyeimmel e virágot...
Nyugalmam másutt hol lehetne?
Fiam van itten eltemetve!”

Egy évre rá a jó barát,
A vándor, ismét arra tévedt:
A rózsátó hervadva állt,
Alján friss hantok pihenének.
„Hol van, ki e sirt öntözte?”
Kérdé a pásztort meglepetten,
S egy könny vegyült a száraz rög közé:
„Ott lenn pihennek mind a ketten.”

Dr. Varga Bálint.

Mit beszél a fonográf?

A mint már jelentettük, a bemutatandó fonográfba Kossuth által, az aradi tizenhárom vértanu díszítésére, 1890. október 6-án bementett beszédet adja vissza, oly tisztán és érthetően, mintha magát a nagy hazafit hallanók. A beszéd így hangzik:

„Nem néma az a kőszobor, mely amott a magyar Golgotán a hallhatatlan vértanú halottak emlékének emeltetett.

Én hozzá a kitaszított élőhalotthoz, ki egykor zászlótartója valék Magyarországi függetlenségének, melyért ök, a lehőnért hősök annyit küzdöttek és mártír halált haltanak, én hozzá elhozták a multak szellemei a ve ökig ható szózatot, mely amaz emlékszóbor kimagasló alakjának, Hungáriának hallgatag ajkairól zeng:

„Hazádnak rendületlenül légy hűve oh magyar! tiszteld a kit tisztelet illet, de hűve Hazádnak — érte-e magyar? — Hazádnak légy. Ne csinálj magadnak faragott képet, hogy azt imádjad, csak Hazád szabadságának Isteneit imádd, a mint imádták azok, a kik mártír halált szenvedtenek hűségükért ahoz, a mit haláluk után a jog ereje iránti hitben, az ön bizalomban megtogyatkozott nemzedék hitehagyottan elalkudott. — Én Hazád geniusza hírül vittem megdicsőült szellemeiknek, oh magyar, hogy kegyelettel adozol emléküknak, válasszul azt hozom neked tőlük, hogy ez jól legyen, de tartsad eszedben, hogy a kegyelet érzelmének virága, meddő szővirág volna, ha hűséggé nem fejlődnek az iránt, a miért ök földi életüket feladozták. Az ő Isteneük a magyar haza szabadságának Istene, annak oltarához várják a magyart.”

E szózat zengését halom én a messze távolban Hungária szobrának ajkairól.

Hallják-e azt amott a közelben is mindazok, kik a szavazólag gyászos — felejthetetlenül gyászos october 6-kán összegyülekeznek a magyar Golgotán, hogy tanúságot tegyenek Isten és világ előtt a magyar nemzet kegyelete felől a Haza szabadságharcának szent emlékei iránt?

Ha hallják-e! Lehetetlen hogy ne hallanák; hiszen az a Szózat annak visszhangja, mely hangzik az ösök szent hagyományából, hangzik az utódok esengéséből, mely számon kéri az élő nemzedéktől azt elid-genithetlen örökséget, hangzik az emlékezetek tüktetéséből, mely az éj csendjében haza jár a meghajlott derekak háló kamarájába, mint a lelkiismeret szava a bűn lakába; hangzik a bölcsökből, hangzik a sirokból, hangzik minden fűszál rezgéséből, melyet a magyar hazának honfivér özőnével termékenyített földje táplál.

Hát hogy ne hallanak azt a velőig ható szózatot; de ha hallják meg is hallgatják-e? elviszik-e magukkal e szózat ihletét a közélet küzdelmeinek pályahomokára? elviszik-e házi tűzhelyeikhez, hogy az ihlet csillaga világítson e öttük s gyermekeik előtt, mint az evangéliom mythikus csillaga világított a bölcsök előtt, kik az idvezítőt keresék?

A világ bírāja, a történelem fog e kérdésre felelni.

Legyenek a szent emlékü vértanuk megáldottak poraikban; szellemeikben a hon szabadság Isteneinek legjobb áldásaival az örökkévalóságon keresztül; engem, ki nem borúlhatok le a magyar Golgota porába, engem october 6-ka térdeimre borulva fog hontalanságom remete lakában látni, a mint az engem kitagadott Haza felé nyujtva agg karjaimat a hála hó érzelmével áldom a vértanúk szent emlékét hűségükért a Haza iránt s a magasztos példáért, melyet az utódoknak adtanak; s buzgó imával kérem a magyarok Istent, hogy tegye diadalmassá a velőig ható szózatot, mely Hungária ajkairól a magyar nemzethez zeng. Ugy legyen. Ámen!”

A „Hazai Salon“-ból.

Tisztelt Uraim és Hölgyeim! Önök bizonyára elkövetnek verseket és költenek elbeszéléseket. S merengve gondolnak arra a percre, mikor művök nyomda festéket lát. De eddig sajnos, azok az emberfaló, barbár szerkesztők csak a jó dolgokat közölték, az ellenkezőket tisztelettel mellőzték.

Pedig mily büszkén lépdelne az az ifjú poéta, kinek sikerült volna tudtul adni a világnak, hogy:

„Haragszom, bus vagyok
Szivgyötremim nagyok.”

S e helyett felelik neki:

— Ha haragszik, tegyen róla
Versírás nem vezet jóra.”

vagy a Bandika mily büszkén mutogathatná az a Mariskájához intézett nyílt levelét, melyben égis magasztalja a szépségét!

Minden másképp lesz ezután. A zsenik előtt megnyílt e lap, ha megnyílik az ő bugyellárjuk. A szerkesztő fájdalomdíj gyanánt, hogy végig nézi s beleveszi közleményeiket, tőlük hasábonként 2 pengőt követel. Verstől, akármilyen rövid, ennyi jár.

Oh „Hazai Salon“, mily nagy emóciót fogsz te szülni az irodalomban! Nyakig nyalka borbélylegények 4 korona fejében szivig ható fájdalommal fogják elzenghetni azt a megrendítő eseményt, hogy Maresájuk hűtlen lett hozzájuk s egy nem kevésbbé kifent huszárt részesít boldogító kegyeiben.

Ehező diurnisták inkább koplálnak 4 napig, csak hogy irhassanak egy gyötrelmes ódát az ő szenvedéseikről.

A Kóczán díj pályázói tódulni fognak a „Hazai Salon“-hoz vaskos drámáikkal.

Vagy miért ne eshetnék meg, hogy Schvarzammer Weiss Izrael íróvá akarván lenni, leül és ír. S kész lesz o novella, melyet majd az ő üzlettárgyából merit:

A rossz posztó.

Az asszony rossz, a posztó jó volt. Az asszonyt egy hadnagy szerette, a posztót meg én. A főhadnagy elszaladt a feleségemmel, a hamisítatlan lemergi posztó megmaradt s kapható is raktáron nálam —

Nagy-Zöld-utca.

Oh! nagy Apolló.

Grünspiel ur viszont két pengőért alaposan leszidhatja a concurrensét:

Élet, halál.

Ki Grünspiel ur? Az élet.

Ki Stockstein? A halál.

Grünspieltől kávét venni: Élet.

Stocksteintől: Halál.

Czinege-szabók 2 pengőért bájos dalokat zengenek majd disznó vastagságu husos falatokról:

Oh sonka.

Oh Sonka, te drága falat
Szeretlek téged s a halat,
Mely tor omon majd elhalad,
Ki nem siet, az elmarad.

S oh te Mácsi abb' a boltban
Csillag vagy te a sarokban,
A sonkát meg téged nézlek,
A vágyam így sohasem jó meg.

Dallfy Dolfi műveit is soronként két
krajczárral lehet majd megbírálni. Mily szépen
fog hangzani, kiemelkedő diszes betűkkel:

Dallfy Dolfi.

Petőfi! Mars! Vörösmarty! Abczug! Arany!
Csitt! Éljen Dallfy! E buta pofa nagy észit fog-
lal magában, a hosszú fülek nem rövideszség-
ről tanuskodnak. Ő Dallfy Bendeguznak, a város
legjobb suszterének a fia. A milyen jól talpal az
apja, éppen oly jól versel a fia Méltó pár!

A kinek lesz két koronája, dicsérheti ön-
magát, gyalázzhat mászt, írhat össze akármit, csak
„írják.“ S lesz majd a sok író: Mily sokat jelentő
lesz például az ily gondolatsor:

Okos ur gondolatai.

Vasárnap után jön kedd.
A szivarban sokszor szeg is található.
A beteg sokszor meghal.
Az oroszlan erős állat.
Zacherlin por jó a rovarok ellen.
Mit szoltok ez eszmemélységhez? Mindez
a jó Okosnak csak 2 frtjába kerülne? Éljen
adassék az ő nevének!

A mit fentebb írok, nem tréfa. Sajnos,
alakult ily lap, mely pénzért közölni fog minden-
féle bolond-gombát. Mi mutatványul ingyen szol-
gálunk vele. Szerkesztő ur, ne fizessenk én is a
nyomda festékért. De minek is, elseje elmúlt!

Kronika Író.

Apró-cseprő.

* **Jó logika.** Barátnőm, levelet kaptam
férjedtől.

- Mit is?
- Kétszáz forintot kér tőlem kölcsön.
- Tehát mindent tud!

* **A névrokonok.** A tavaszi kelmék sze-
zonja van. A vigécek utaznak a szélrózsa min-
den irányában. A soproni vonat négy vigéccet
hozott Szombathelyre és az utazók egyenesen
az ottani „Hungáriá“-ba hajtottak. Az ebédlő-asz-
tálnál aztán a következőképp mutatják be ma-
gukat egymásnak:

— Én Kondorosi Adolf vagyok.
— Én Kondai Ig . . .
— Kont Ja . . .
Meghajtja magát a negyedik — a bécsi is:
— Ich heisse auch Kohn . . .

NORTHUMBERLAND.

Vidd Northumberland! s láncold le a szikla szigetre
Folyjon ezer könny bár, nyögjön utána szív.
Őt elítélte az ész s az örök jogok isteni elve.
Mert a szabadságnak gyermeke gyilkosa volt.

Dr. Székács József.

Minden igazságtalanság melyet nyugodtan
eltűrünk, egy erőszakosság büntársává tesz.
H a e k.

Ha sikereken kezded, mindig akadnak
bolondok, a kik tehetségesnek tartanak.

P a i l l e r o n .

* **Voltaire Vaillant előfutárja** és mestere
gyanánt tűnik fel előttünk, ha olvassuk Le Tel-
lier jezsuitához intézett levelének eme passz-
sát: „ . . . A löpor-összeesküvésnek nem volt
meg a kívánt sikere, mert az összeesküvők
egyike elkövette azt az indiszkréciót, hogy meg-
akarta menteni barátja életét. Ilyen inkonve-
nienciától most éppen nem kell tartani; ön nagyon
könnyen levegőbe röpítheti az ország összes
parlamentjeit Schwartz szerzetesnek pulvis pyrus
név alatt ismert találmányával. Az én számítás-
om szerint 36 hordó ily robbanó por szükség-
ges mindegyik parlament számára és így a 12
parlamentet 36 hordóval sokszorozva, az egész
csak 432 hordó s hordóját 100 talérral számítva
129.600 livre; bagatel a főtisztelendő generális-
ra nézve. Ha aztán levegőbe röpültek a parla-
mentek, teendőiket a jezsuita tesvérekre lehet
ruházni, kik alaposan ismerik az ország törvé-
nyeit.“ — A tudomány haladása manapság na-
gyon egyszerűvé tette Schwartz kissé gyerekes
eljárását. A 36 hordó pulvis pyrust nagyon elő-
nyösen helyettesítheti egy szardíniás szelence is.

Kiadó és laptulajdonos:

„Gsekonai“ nyomda és kiadó r.-t.

Felölős szerkesztő:

K o m l ó s s y D e z s ő .

Nyilttér.

Henneberg G. (cs. és kir. udvari szá-
lító) selyemgyára Zürichben, a **privát-
megrendelők lakására közvetlenül szállít:**
fekete, fehér és színes selyemszöveteket,
méterenként **45 krtól 11 frt 65 krig** pos-
tabér és vámentesen, sima, csikos, kocz-
kázott és mintázottakat, damasztot, stb.
(mintegy 240 különböző minőség és 2000
különböző szín s árnyalatban). Minták
póstaforduzóval küldetnek. Svajczba cím-
zett levelekre 10 kros és levelezőlapokra
5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

Egy háziásan nevelt polgári család-
ból származott, egyébként teljes mivelt-
ségi intelligens fiatal nő, ki a háztartás
minden ágában jártas, jól főz, süt, szé-
pen varr, mos és vasal, — házi állatok
tenyésztését, a konyhakeit kezelését érti,
korosabb családhoz vagy özvegy urnőhöz,
helyben vagy közeli vidékre kisegítő ház-
vezetőül, nem mint család; inkább mint
családhoz tartozó ajánlkozik — szerény
feltételek mellett — hosszabb időre.
Komoly szándéku teljes címmel ellátott
levelek De. recenben **post-restante** kéret-
nek e hó 20-ig.

M. L.

névre.

Kováts A.

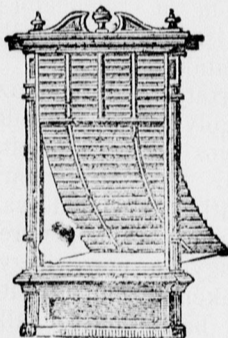
Redőny, rouleaux- és üveg-
ház árnyék fedő-gyára

BÉCS, IV. Hauptstrasse Nr. 51.

Egy redőny, teljes,
3 frt 50 krtól felfelé.

Árjegyzék és költségvetés
ingyen és bérmentve.

Viszont eladók és építészeknek
külön árak.

ELSŐ DEBRECZENI PLISSÉ és GOUVERIROZÓ INTÉZET.

Előrehaladt idény miatt

a még nagy raktárt képező

divatos női felöltők, gallérok

bámulatos olcsó áron lesznek eladva.

Színes gallérok	2 frttól feljebb.
Fekete gallérok, ceappék	5 " "
Esőköpenyek	6 " "
Lüszter porköpenyek	3.50 krtól "
Selyem Glória-köpenyek	7 frttól "

Naponta ujdonságok érkeznek diszített női kalapokban.

Rózsa Lajos női divatterme

Debreczen, Kistemplom-bazár.

SELYEM, SZÖVET és MOSÓ BLOUSOK.

UTAZÓ RUHÁK, SCHLAFROKOK.

GYERMEK RUHÁK, MIEDEREK.

Kaszanyitzky Endre

Debreczen. főpiacz 900.

Nagy választék és jutányos árak mellett ajánl

Porzellán, Chinaezüst,

Bronz és majolika ujdonságokat,

Ditmár, Brünni és hazai gyártmányu

asztali és függő lámpákat,

nap- és villámégőkkel,

porzellán, ét-, kávé-, thea-

ugyszinte mindennemű

üveg- ivó- és likórkészleteket.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesítetnek.

Arjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgálók.

HIRDETÉS.

Debreczen sz. kir. város erdőhivatala kertészeténél mindenféle

szőnyeg palánt és cserepes virágzó növény, — szobai dísz és futó növények. — rózsák, szedrek. — crataegus, amygdalis. köszméte stb.

jutányos áron eladó.

Debreczen, 1894. évi április hó 27-én.

Debreczen sz. kir. város erdőhivatala.

Gyártelep változás.

SCHWARCZ LÁZÁR

SZAPPANGYÁROS

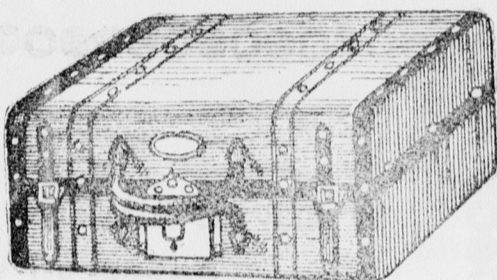
gyártelepe és üzlethelyisége

RÉGI KÓRHÁZ-SOR 1863. SZ.

SZÉCHÉNYI-UTCZA VÉGÉN.

Utazási és toilette czikkek

legjutányosabb árban beszerezhetők

SZENT-KIRÁLYI TIVADAR

műiparáru raktárában.

Első debreczeni

PAPLAN-GYÁR

DEBRECZEN, Széchenyi-utca.

PAPLANOK,

matrácok

mérték szerint gyorsan és pontosan elkészítetnek.

Nyári idényre

Jégszekrények, fürdőkádak, gyermek-kocsik,

Kerti berendezések,

mint kerti lóczák, székek, asztalok, kerti sátor teljesen felszerelve.

Peronospora szőlőfecskendők,

elismert legjobb eredeti francia rendszerben.

Építési idényre

BUDWEISZI

PORCELLÁN KÁLYHÁK

VASKÁLYHÁK Meidingi, Friedlandi, Krén szabadalom rendszerekben. **Konyhák** magyar, bécsi és francia rendszerben.

Építési vasalások és szerszámok.

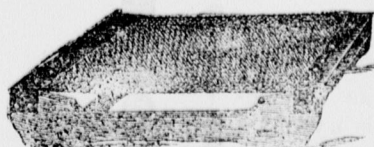
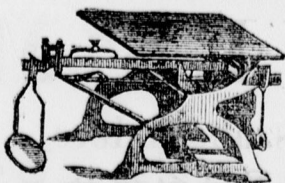
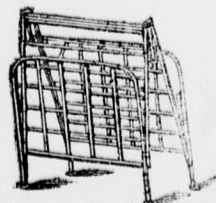
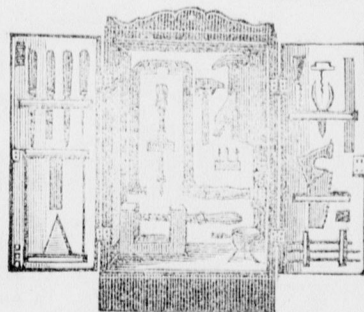
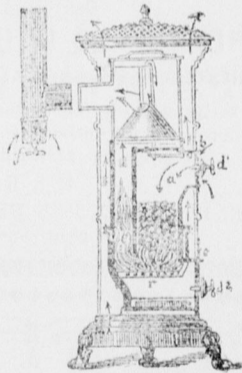
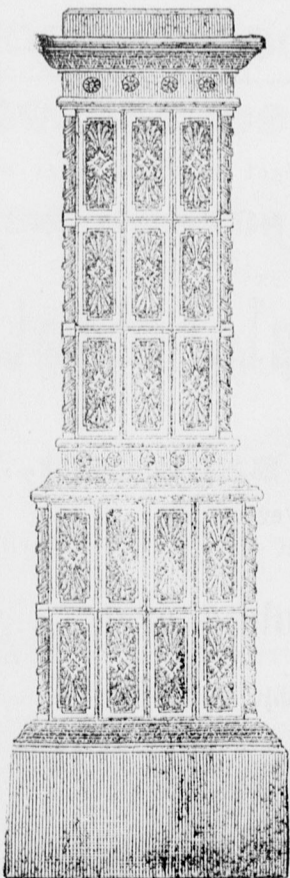
Tizedes és marha-mérlegek. Legnagyobb vasbutor-raktár.

Elsőrangu minőségben és legjutányosabb árak mellett.

KÉPES ÁRLAPOMAT circa 800 ábrával ingyen és postamentesen.

TÓTH GYULA

vaskereskedő, Debreczen, városházában.

GYERMEK RÜHÁK, MIEDERÉK.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben,
zsindely- és deszkatetők behuzására,
mely által azok tartóssága kétszerte
hosszabb, továbbá czulópok, melyek
a földre ásatnak, kerítések s gazda-
sági eszközök befestésére, hordókban
50 egész 200 kiló súlytartalom-
mal, továbbá saját gyártmányu

COAKSOT

(pirszén) kovácsok és lakatosok ré-
szére ajánlja jutányos ár mellett:
a légszeszgyár igazgatósága
DEBRECZENBEN.

A kameruni király fekete

mert nem ismeri ké-zitményeimet.

Cak akkor valódi,
ha zöld ragjeggyel és
ezen sajátkezü aláírás-
sal van ellátva.

Dr. Spitzer

Arzenikus 35 kr.
Mosdóvíz 40 kr.
Salvator-szappan 50 kr.
Lyoni rizspor 10 és 80 kr.

Megtisztítják az arcot minden persenéstől,
szepitől, bőratkától, foltoktól stb.

Egy Zulukaffer is

hőfőhár kezeket kap a **Rosenfeld kézpasztá**
használatát után, mely félhold védjeggyel van
ellátva.

Egy doboz kézpasztá, 60 kr.

Gyár és szétküldés:

ROSENFELD GYU A gyógyszerész
illatszergyáros **Nasicon, Eszék mellett.**

3 forinton felül érmentes küldés. Egy forinton alul
semmi sem küldetik. Csomagolás ingyen. — Tar-
talom kívülről felismerhetlen.

RAKTÁR:

Dr. Rotschnek, Tóth Béla, Muraközi és Örvényi
gyógyszerészeknél.

A világ
legjobb
fénymáza!

FERNOLENDT

fénymáz.

Bécs

gyár alapított
1835!

Ezen fénymáz
vitriol nélkül
gyorsan a leg-
szabbb mély feke-
teszínű fényt ad
ja és a bőrt tar-
tossá teszi.

Mindenütt raktáron!
Ertesítés! A n.
é. közönség saját
érdekében kére-

tek csakis **Fernolendt fénymázt** venni és
csak azon dobozokat elfogadni, melyek

St. Fernolendt

névaláírással vannak ellátva, mivel
temérdek értéktelen utánzat van forga-
lomban, melynek vignétája az én vig-
nétámhoz hasonlóan vannak nyomva,
hogy így a közönséget tévuttra vezessék

A Z U R I N.

Valódi knittelfeldi **AZURINT** 250 gr. eredeti
csomagolásban, elsőrendű

— RÉZGÁLICZOT —

és KRISTÁLYOS SZÓDÁT,

továbbá szőlőkötözéshez legolesőbb és legalkalma-
sabb Madagaskári

RAFFIA HÁNCSONT,

legjobb minőségben és legjutányosabb árban ajánl
CSANAK JÓZSEF fűszerkereskedése.

A magyar általános köszénbánya-részvény-társulat Budapest, V., Bálvány-utca 8.

ajánlja a t. gőzmal-
moknak, szeszgyá-
raknak és egyéb
iparvállalatoknak,
valamint a küszö-
bön álló

cséplési idényre

a gazdakö-
zönség és
cséplőgé-
tulajdon-
soknak kitünő
minőségű

akna, koczka és darabos szenet

czenteri, királdi stb. bányáiból

legjutányosabb áron, egész koczirakományokban, minden állomásra szállítva.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönséget értesíteni, hogy a

a **plac és Miklós-utca sarkán**
sek évekig fennállott

férfi ruha és szabó üzletemet

a mai naptól kezdve

a „Hungária“ kávéházzal szemben,

báró Josinczky Miklósné urnő házába helyeztem át.

Uj üzlethelyiségemben is úgy mint eddig főczelom lesz mélyen tisztelt
vívőim és megrendelőim megelégedését

jó áruk, pontos kiszolgálás és olcsó árak

által kiérdemelni Megjegyzendőnek tartom, hogy
raktáromon saját műhelyemben készült

férfi- fiu és gyermek ruhák

találhatók.

Megrendeléseket saját szöveteimből eszközlök.

Midőn még s nagyérdemű közönségnek az eddigi szives bizalom és
pártfogásért hálás köszönetet mondok, kérem az új helyiségben is a becses
pártfogást.

Tisztelettel

FÉNYES MÓR

férfiszabó üzlete.

TELEFON ÖSSZEKÖTTETÉS.

Hirdetmény.

Vb. Wertheimer Leopold debreczeni eczetgyáros csódtömegéhez leltározott és a Nagyváradi-utcai 2211 sorszámú háznál elhelyezett eczetgyári felszerelések, illetve eczetes kádak, állványok, szivattyúk, hordók, dézsák, zárt ajánlat utjáni eladása a csődválasztmány által elhatározatván, felhívom a venni szándékozókat, hogy zárt ajánlataikat hozzám, mint tömeggondnokhoz folyó 1894. évi május hó 21-ik napjának déli 12 órájáig annál bizonyosabban beadják, mert a később beadott ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Az ajánlat a fenn megjelölt ingóságokra feltételeken oly módon is tehető, hogy az ajánlat az ajánlattevőt csak akkor kötelezi, ha az eczetgyárat magában foglaló ingatlan, a helybeli kir. törvényszék árverési termében ugyanaz nap d. u. 3 órakor tartandó birói árverésen ajánlattevő veszi meg.

A beérkezett zárt ajánlatok választmányi ülésen fognak felbontatni és feltők az ingatlan árverésének jogerőre emelkedése után legkésőbb 3 nap alatt határozat fog hozatni.

Egyidejűleg közhírré teszem, hogy a csódtömeghez tartozó mintegy 250 hl. ecetkészlet is zárt ajánlat utjáni eladása tárgyává tétetik a felhívom a venni szándékozókat, hogy erre vonatkozó zárt ajánlataikat a fenn megjelölt módon és időben szintén hozzám adják be.

A venni szándékozók bármi nemű felvilágosítást alólírott tömeggondnoknál nyerhetnek

Dr. Megyery Pál,

mint vb. Wertheimer Leopold tömeggondnoka, ügyvéd, Debreczen, Széchényi-utca 1778. sz.

Gleichenberg Gyógyhely
Steier-ország.

Ivókúra, alkalikus-muriatikus savanyu viz. Tejfelde, tehén és kecske tej, tölgy- fenyő és gyógy-belézés. Az egyes kabinok illatoztatnak. Pneumatikus szobák. Szénsavas fürdők. Hidegviz-gyógyintézet.

Idény május 1-től szeptember végéig.

Felvilágosítás és prospektusok ingyen; Savanyu vizeket küld és lakásmegrendeléseket elfogad a Gleichenberg gyógyintézet igazgatósága.

➔ **Határozottan mindig Original-Selters kérendő.** ➔

ORIGINAL-SELTERS
elsőrangú
egészségi és asztali viz.

Analizálva dr. Ernst Ludvig, tanár udvari tanácsos által Bécsben.

Orvosok által előnyösen használva, mint különlegesség a **torok és tüdőhurut színleléseinél** (köhögés, rekedtség, elnyálkásodás stb.) épügy kitünő működése végett a velónél, hólyagszenvedésnél, gries, kőképzés vagy köszvény bajoknál. Mint diätetikai és üdítő ital különösen ajánlható, kizárólag tiszta, világos, vas és moszatmentes.

➔ **Mindenkor határozottan „Original-Selters“ kérendő és arra vigyázandó, hogy a vignetta, ólomzárka és dugasz az „Original-Selters“ felírást viseljék. — Kapható minden gyógyszerárban és savanyuviz kereskedésben.**

Főraktár: GERÉBY FÜLÖPNÉL Debreczenben.

GÜNSZT ERNŐ

cement és aszfalt iparvállalat

➔ **Csapó-utca 360. sz.** ➔

Vállalkozik:

cement és mozaik lapokkal való kövezések, granitto terazzó, mozaik, betonirozások és aszfalt járdák készítésére. Nedves falak gyökeres szárazzá tételére.

Készít:

Puhafa hajópadló és parket padolatot.

Raktáron tart:

ASZFALT ELSZIGETELŐ LEMEZ ÉS KÁTRÁNYOS FEDÉLPAPIRT,

➔ **Portland és román cementet.** ➔

EGY
férti divat és szabó üzlet
kedvező feltételek mellett
ELADÓ.

Bővebbet a kiadóhivatalban.
OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Faller Gyula

DEBRECZEN.

fő-utca 1901 sz. Steinfeld Antal ur házában.

Van szerencsém a t. vevő közönség becses tudomására hozni, hogy

férti és női divat üzletemet

átalakítva ujonnan berendeztem és az ott kapható legjobb minőségű árukra u. m.: férti fehérnemű, nyakkendő, valódi angol kemény puha és szalma kalap, séta és vasbot, — férti és női nap- és esőernyő, különféle zsakkendők, czérna, selyem és valódi prgai bőr keztyű, deréköv. — női Blouse derék fűző, kötény, harisnya, csipkekendő, arczfátyol, legyező, diszhajtű. — Leány és fiu tricót és chiewiott ruha.

Nagyválasztékban utazó bőrönd táskák és pincértáska, szivar, pénz és tükör tárcza, illatzer, kefe, fésű, rövidáru, koszorú, szalag, csipke és még sok itt fel nem sorolt czikkekre, szives figyelmüket felhívni, magamat b. pártfogásukba ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

Faller Gyula.

Valódi szegedi paprika!

Tisztelt háziasszony!
Ha igazán finom, pikáns és jóízű-gulyást akar készíteni, próbálja a valódi

Partos-paprikát

használni.

Paprikám saját felügyeletem alatt a legnevesbb hüvelyekből természetik, minőségére nézve egyhe, pikáns ízű és zamatos és az ételeket szép pirosra festi; feltétlenül a legfinomabb mit ezen téren e'ő lehet állítani.
Egy kiló ára 1 frt. 20 kr. Szétküldés 2 3 és 5 kilós postaszakokban utánvét mellett. 5 kilót bérmentve küldök.

Pártos Nándor

paprika termelő **SZEGEDEN**

Szállítások és vendéglősöknek kedvezmény árak

A Richter-féle *Tinct. Capsici comp.*

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hírnévnek örvendő. Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi köszvény, csúsz és tagszagatásban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólag emlékeztetve hozva. Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb háziszer általában kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitűnő háziszernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony“ védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tára „az arany országhoz“ Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

1 láda Szolyvai 40 drb. $\frac{3}{4}$ literes üveggel 4.80.

Szolyvai savanyuviz.

Alulirt uradalom igazgatósága tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, miszerint a közkezeltségnek örvendő

Szolyvai, Polenai és Luhi-Erzsébet

ásványvizek szétküldését a folyó évtől kezdve **háziilag** kezelteti, minélfogva csak azon vizek tekintendők **idei töltésűeknek**, melyeknél az üvegek czimkéin e szavak

„házi kezelésben“

olvashatók.

Kizárólagos főraktár DEBRECZEN és vidékére

CSANAK JÓZSEF fűszerüzletében,

ezenkívül kapható mind n fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Schönborn Bucheim gróf

uradalmi igazgatósága.

1 láda Luhi-Erzsébet 60 drb. $\frac{1}{2}$ literes üveggel 4.40.

A legjobb cognac

Gróf Keglevich Róbert

promontori cognacgyár gyártmánya.

Kapható minden jobbhirű fűszer-, esemege-, gyógyáru üzletben, czukrárdákban és kávéházakban.

Főraktár Debreczen és vidéke részére:

KLEIN BERNÁT urnál

fűszernagykereskedő, Debreczen.

Nagy Csapó utca,

az „iparegyesületi takarékos és hitelintézet“ palotájában

Friss töltésű

természetes ásványvizek,

u. m.:

Bártfai, Bikszádi, Bilini, Borszéki, Budai, Csizi, Czigelkai, Emsi, Eger só v. Ferencz-forrás, Gieshübl, Gleichenbergi, Halli, Ivándai, Kissingi, Carlsbadi, Koritniczai, Krondorfi, Levico, (arsen viz), Luhi Margit, Marienbadi, Mohai Ágnes, Parádi, Preblai, Rohitschi, Roncegnói, (arsen viz.) Salvator, Selters, Szolyvai, Szulini, Szrebreniczai Guber-forrás, stb.

Forrástermények.

Parkai, Jódó, Francesbádi ásvány-lápsó, Karlsbadi-só, Viktória-só, Tengeri-só, továbbá Vásártelki természetes moór-föld folyton kapható

Geréby Fülöpnél.

Tölsner Adolf Billiárd-gyára

Bécs, V. Rampersdorfergasse No. 7.

ajánlja cs. és
k. kizárólag
szabad.

fordíthatlan billiárdjait

két márványlappal most 525 frttól feljebb.

Elvállal egész kávéházi berendezéseket mindenféle módozatban, részletfizetésre is.

Átjászott billiárdok bábra vagy carambolra új szerkezettel 150 frttól feljebb. — Arjegyzékek kívánatra ingyen.

Vizgyógyintézet

REICHENAUBAN.

(Alsó Ausztriában.)

Rudolfs-Bad

476 méter magasságban a tenger színe felett Peyerbach nyugati állomáshoz 2 órányira Bécestől a nyugati vasuton.

Vizgyógyászatra, vilányosságra és masagéra Ortl és Gärtner-féle gyógyászat és gyógmód.

Az idény kezdete 1. májusban.

Junius közepéig és szeptember hónapban jelentékenyen mérsékelt árak, koszt és lak dolgában.

Az ivócsarnok megnyitása savó, tej és mindennemű friss töltésű ásványvizekre május 15-én, a teljes uszó-fürdő (730 négyzetméter üvegfedővel) június 1-én nyitattik meg.

Naponta sétahangverseny és közvetlen telefon összeköttetés Béccsel.

Prospectusokat a gyógyfelügyelőség, kívánatra ingyen küld.

Bővebb felvilágosítást ad:

Dr. Ludvig Thomas
fürdőorvos.

J. M. Waissnix örököse
fatulajdonosok.

Szeret ön

szép, fehér, czárt arciszínt, úgy mosakodják naponta

Bergmann liliumtej-szappanna

Bergmann és Tsa Dresden-Radebeul.

(Védjegy: Két bányász.)

Legjobb szer szepő, valamint minden bőrtisztítatlanság ellen. Egy db. 45 kr. Kapható ROTHSCHNEK V. EMIL gyógyszerárában.

2 arany,
13 ezüst
érem.

9 dísz- és
elismerő
okmány.

Kwizda-féle

Korneuburgi macha-táppor

lovak, szarvasmarba és juhok számára.
Egész dobozzal 70 kr., — fél dobozzal 35 kr.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, é' vágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tej javítása s a tejezőképesség fokozása czéljából.

Tessék a főnnebbi
védjegyre ügyelni
s a vételnél ha-
tározottan kife-
jezni:
Kwizda-féle
Korneuburgi
macha-táppor

Fő letét:
Kwizda E. János
és román kir. ud-
ari szállító kerü-
leti gyógyszorárá-
ban Korneuburgban,
Bécs mellett.

Valdai minőség-
ben gyógszer-
tárakban és dro-
gistáknál kapható.

KÖBÁNYAI

polgári serföző részvénytársaság
KÖBÁNYA.

Képviselet és főraktár

Debreczen és vidékére

ifj. ÁRON MANÓNÁL.

DEBRECZENBEN.

Posta,
távirda és
vasuti
állomás

Szolyva-Hársfalva

gyógyfürdő.

Idény:
május 15-től
október
1-ig.

Posta, távirda és vasuti állomás.

Klimatikus gyógyhely és hidegvizgyógyintézet

gyönyörű hegyes fekvéssel és sétányokkal. — **Gyógyeszközök:** Ivókura, Stefánia forrás, kitünő alkalikus ásványvize, továbbá vasas és szénsavas fürdője, hidegvizkura, frissen fejt. és aludtj. massage- és villanyosság kura. — **Gyógyjavallatok:** légesőhurut különösen tüdőbántalmaknál, vérszegénység, sápkór, emésztő szerv bajoknál, szivdobogás, idegbajok, máj, lép, aranyér és női betegségeknek, görvélkór, rheumánál. — **Idény:** május 15-től október 1-ig. Kitünő ellátás és lakás. Állandó fürdőorvos. Értesítéssel és prospektussal szívesen szolgál

a fürdőigazgatóság.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakaesabb gyomor- és aitestbántalmak, gyomorgöres és gyomorhév, rozott székrekedés, májbántalom vértelülés, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi-szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt 0. é.

Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi

ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. MOLL” feliratu ónozáttal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési-szer közvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismerteseb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajczár.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: füzöllysavas sziksó.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely koru gyermekek, min felnöttek számára; mert e szájvíz a fogak további épségét biztosítja s egyszerűszersmind óvszer fogfájás ellen. Egy MOLL A. védjeggyel ellátott üveg ára: 60 krajczár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

MOLL A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által,

BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstantárvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával s védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Raktárak: DEBRECZENBEN Tóth Béla gyógyszerész, dr. Rothschenk V. E. gyógyszerész és Szent-Királyi Tivadar uraknál.

Üzlet megnyitás.

Alulirotnak
fodrász-terme
ma nyilik meg.

A már 35 éve fennállott, volt Kozmann féle üzletet a legújabb fővárosi ízlés szerint s a modern kényelem igényeinek megfelelőleg rendeztem be.

A helyiség a Nagypiaczon
a Steinfeld-féle házban van.

Az üzlet vezetését **Nagy Sándor**
urra bízom.

Debreczen, 1894. május 12.

Lakatos Mihály

az üzlet tulajdonosa.

Kiadó lak.

Péterfia-utca 923.
sz. a. Springer-féle ház, egy
utcai szoba, előszobával, két
szoba, konyha az udvarban,
minden órán kiadó.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak t. k. ^{1074/1894} számú árverési hirdetménye értelmében a **Harangi György** és neje csödtömegéhez tartozó helybeli **burgondia utcai 40. sz. udvar-terkes ház** ondódi külső szántóföldjével együtt, 7983 forint, és külön, ennek újosztású szántóföldje, 234 forint kikiáltási ár mellett, az **1894-ik év Junius hó 5-ik napján, délután 3 órakor**, a törvényszék árverési termében, (Tisza-ház második emeletén) tartandó nyilvános árverésen, a becsáron alól is, eladatni fognak.

A részletes árverési feltételek, hivatalos órák alatt, a fent jelzett telekkönyvi hatóságnál és a rendőrfőkapitányi hivatalnál megtekinthetők.

Kocsikenőcs gépolaj, bármiféle kenőcsök.

Börkenőcs fegyverzsir, pataszir és la. vaseline.

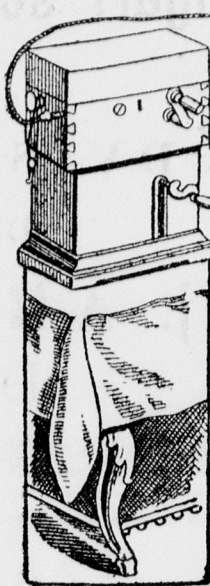
Fénymáz oroszlanhalzsir, szurok, kenceze és festékek, lugzsirpor.

Vizhatlan ponyvák,

fedőpép, carbolineum, carbolsav, carbolmész, gyapjamospor, mint a **sapnaria** pótlója, lego csőbbon és legjobb minőségben kapható a 20 év óta fennálló **Iső magyar zsiradék és ponyvagyárban.**

Deutsch Bernát

Kispest, Budapest mellett.

Aki betegse alapokától meg akar szabadulni biztos alapon, felelősség mellett;
Aki a testében létrejött kórokat nem akarja nagyon, vagy leghöghetlenebb kinövesztetni;
Aki a mai gyógytudomány sikertelen hatásáról már meggyőződött;
Aki a ragadós és járványos betegségektől magát megóvni akarja;
Aki ép utódokat és így biztos alapon családi boldogságot akar;
Aki az öngyilkosságtól és tébolyháztól meg akarja magát menteni;
Aki vagyonát és családját tönkretenni nem akarja;
Aki munkaképes akar lenni és a kinek az élete kedves:

az olvassa el Fazekas Dánielnek „**Ki akar egészséges lenni?**” című füzetét, melyben **Londonban** és hazánkban 35 évi orvosi gyakorlata alatt szerzett tapasztalatait a szenvedő emberiség javára megírta. Egész bizalommal fordulhat hozzá bárki, aki szenved és fájdalmaitól szabadulni akar. Lakása Budapest, Felső erdő sor 25 sz. felső Octogonnál, hol vasárnap kivételével rendel 2-4-ig. Szegényeknek **dijtalanul** 6-7 óráig. — A fentemlített füzet ugyanott megrendelhető 1 frt előleges beküldése mellett.

Elővigyázat a ZACHERLIN vásárlásnál.

Szobaleány: „... Én nem nyitott rovarport akarok venni, én Zacherlint értek!... Ezt a különlegességet joggal a legjobbnak tartják minden rovarpor között és azért veszek én csak bepecsételt üveget, melyen e név áll: ZACHERLIN.

Raktárak: Debreczen: Csanak József, Kontsek Géza, Dömök Béla, Bornyász József, Csicsó Lajos, Deutsch Albert, Főlegyházy János, Ganovszky Lajos, Havas József, Kohn Testvérek, Kohn Henrik, Kohn Lajos, Kovács Mihály, Kun József, Lusztig Károly, Parti Ferencz, Riekl József Zelmós, Szabó Zsigmond, Szent-Királyi Tivadar, Tóth Béla, Tóth Sándor, Varga Lajos Babelchay Béla, Fritsch Károly, Klein Bernát, Rosenthal Dániel, Francies Vincze, Raics Gyula uraknál. — **Bereettyó-Ujfalu:** Dibay Ede, Ifj. Weissberger Ignác uraknál. **Ér-Mihályfalva:** Gross Hermann, Pollák Mór uraknál. — **H-Böszörmény:** Gemeinbeck József urnál. — **H-Nánás:** Slachta János urnál. — **H-Szoboszló:** Körner Béla, Kiss Pál uraknál. — **Püspök-Ladány:** Tariszky Endre utóda Mihály uraknál.